

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
Навчально-науковий інститут бізнесу, адміністрування і права
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Олена ЛИЗУНОВА

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2025 р.

Випускна кваліфікаційна робота

Магістр

на тему: « Формування кошторису бюджетної установи та організація обліку і контролю його виконання »

Виконала: студентка 2 курсу, групи ОІПзм23

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньої програми Облік і оподаткування

Салтанова Антоніна Володимирівна (підпис)

Керівник: к.е.н., доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки

Панченко Ганна Степанівна (підпис)

Рецензент: д.е.н., проф., зав. кафедри економіки підприємства Хобта Валентина

Михайлівна (підпис)

Нормоконтроль: к.е.н., доцент кафедри управління і фінансово-економічної

безпеки Ляшок Наталія Юріївна (підпис)

*Засвідчую, що у цій
кваліфікаційній роботі немає
запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.*

Студент _____ (підпис)

Навчально-науковий інститут бізнесу, адміністрування і права
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки
Освітній ступінь магістр
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

Олена ЛИЗУНОВА

“___” _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
Салтанова Антоніна Володимирівна

1. Тема кваліфікаційної роботи «Формування кошторису бюджетної установи та організація обліку і контролю його виконання» керівник кваліфікаційної роботи: к.е.н., доцент кафедри Панченко Г.С. затверджені наказом № 44 від 11.02.2025р.
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи 12 травня 2025 року.
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: кошториси та звіти Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки: теоретичні аспекти дослідження формування кошторису бюджетної установи, облік та аналіз формування та виконання кошторису бюджетних установ, характеристика діяльності установи та її фінансування, аналіз структури та динаміки кошторисних видатків, оцінка ефективності використання бюджетних коштів, система внутрішнього фінансового контролю, пропозиції щодо вдосконалення формування та виконання кошторису.
5. Перелік графічного матеріалу: Порівняльна таблиця визначень терміну кошторис бюджетної установи. Структура кошторису бюджетної установи. Основні статті видатків кошторису відповідно до економічної класифікації видатків бюджету. Схема порядку складання кошторису доходів і видатків коштів бюджетної установи. Процеси в обліково-аналітичному забезпеченні формування та виконання кошторису бюджетної установи. Етапи формування та виконання кошторисів бюджетних установ. Організаційна структура діяльності відділу освіти, молоді та спорту МСР. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з капіталом та зобов'язаннями по Відділу освіти, молоді та спорту МСР. Етапи визначення фінансового результату виконання кошторису доходів і видатків бюджетної установи. Аналіз витрат на оплату праці з нарахуваннями по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках. Структура витрат бюджетної установи, їх планування та виконання у 2024 році. Шляхи удосконалення організації обліку та контролю за виконанням кошторису по Відділу освіти молоді та спорту Межівської селищної ради.

6. Консультанти з проекту (роботи), із зазначенням розділів, що їх стосуються

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Панченко Г.С.	03.02.2025	03.02.2025
Розділ I	Панченко Г.С.	03.02.2025	03.02.2025
Розділ 2	Панченко Г.С.	17.03.2025	17.03.2025
Розділ 3	Панченко Г.С.	14.04.2025	14.04.2025
Висновки	Панченко Г.С.	30.04.2025	30.04.2025

Дата видачі завдання: 03.02.2025 р. Керівник _____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	24.02.2025	виконано
2	Теоретичні аспекти дослідження формування кошторису бюджетної устаови	10.03.2025	виконано
3	Облік та аналіз формування та виконання кошторису бюджетних установ	07.04.2025	виконано
4	Удосконалення процесу формування кошторису та організації обліку і контролю його виконання в бюджетних установах	14.04.2025	виконано
5	Висновки	30.04.2025	виконано
6	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	12.05.2025	виконано

Студентка _____ Салтанова А.В.

Керівник роботи _____ Панченко Г.С.

АНОТАЦІЯ

Салтанова А. В. Формування кошторису бюджетної установи та організація обліку і контролю його виконання / Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – ДВНЗ ДонНТУ, Дрогобич, 2025.

У роботі розкрито сутність кошторису як основного фінансового плану бюджетної установи, його нормативно-правове регулювання, порядок формування, затвердження та внесення змін. Проаналізовано структуру та класифікацію видатків бюджетної установи, які відображаються в кошторисі згідно з бюджетною класифікацією.

Ключові слова: кошторис, бюджетна установа, видатки бюджету, облік, фінансовий контроль, головний розпорядник, бюджетне планування.

SUMMARY

Saltanova A. V. Formation of the estimate of the budget institution and organization of accounting and control of its implementation / / Graduation qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 071 Accounting and taxation. - DVNZ DonNTU, Drohobych, 2025.

The thesis reveals the essence of the budget estimate as the main financial plan of a public institution, its regulatory and legal framework, the procedure for its formation, approval, and amendment. The structure and classification of expenditures of a public institution reflected in the estimate according to the budget classification are analyzed.

Keywords: budget estimate, public institution, budget expenditures, accounting, financial control, chief spending unit, budget planning.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ	9
1.1. Кошторис бюджетної установи, його значення та структура	9
1.2. Сутність обліково-аналітичного забезпечення процесу формування і виконання кошторису бюджетної установи.....	16
1.3. Порядок формування та виконання кошторисів бюджетних установ	21
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	28
2.1 Організаційно-економічна характеристика Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради.....	28
2.2 Облік формування кошторису бюджетної установи та контроль за його виконанням	36
2.3 Аналіз формування та виконання кошторису бюджетної установи	45
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОШТОРИСУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЙОГО ВИКОНАННЯ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	59
3.1. Розробка рекомендацій щодо удосконалення процесу формування кошторису	59
3.2. Удосконалення організації обліку та контролю за формуванням та виконанням кошторису.....	63
Висновки до розділу 3	72
ВИСНОВОКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	777
ДОДАТКИ.....	832

ВСТУП

Фінансова стабільність бюджетних установ значною мірою залежить від якісного планування та обґрунтованого використання бюджетних коштів. Одним із основних інструментів такого планування є кошторис, який визначає напрями і обсяги використання бюджетних ресурсів, тому формування кошторису бюджетної установи та організація обліку і контролю його виконання є надзвичайно актуальним як для практики фінансового управління в державному секторі, так і для розвитку фінансової науки загалом.

Актуальність обраної теми обумовлюється потребою удосконалення процесу складання та виконання кошторисів у контексті обмеженості фінансових ресурсів, необхідності підвищення ефективності їх використання, забезпечення прозорості та підзвітності бюджетних установ. Критичний аналіз сучасного стану організації обліку та контролю за виконанням кошторису свідчить про наявність низки проблем, зокрема недосконалості окремих механізмів фінансового контролю, складності адаптації бюджетних процесів до змін у законодавстві та недостатнього рівня автоматизації облікових процесів. Вітчизняні та зарубіжні дослідники відзначають потребу вдосконалення методів планування бюджетних витрат, підвищення їх обґрунтованості й контролю за цільовим використанням коштів.

Об'єктом дослідження є процес формування, обліку та контролю виконання кошторису бюджетної установи.

Предметом дослідження є методологічні та організаційні аспекти формування кошторису, організації обліку та контролю за його виконанням у бюджетних установах.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування напрямів удосконалення процесу формування кошторису та організації обліку і контролю за його виконанням на прикладі Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- розкрити теоретичні основи формування кошторису бюджетної установи;
- дослідити особливості обліково-аналітичного забезпечення процесу складання та виконання кошторису;
- охарактеризувати порядок формування і виконання кошторисів у бюджетних установах;
- здійснити організаційно-економічну характеристику Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради;
- проаналізувати облік формування кошторису та контроль за його виконанням у досліджуваній установі;
- провести аналіз ефективності формування та виконання кошторису;
- розробити практичні рекомендації щодо удосконалення процесу формування кошторису та організації обліку і контролю його виконання.

У процесі виконання дослідження застосовано такі *наукові методи*:

- аналіз та синтез — для вивчення теоретичних положень щодо кошторисного планування та обліку;
- індукція та дедукція — для формування висновків на основі зібраних теоретичних і практичних даних;
- порівняльний аналіз — для зіставлення підходів до формування кошторису в різних бюджетних установах;
- економіко-статистичні методи — для аналізу фінансових показників діяльності досліджуваної установи;
- системний підхід — для комплексного вивчення організації обліку та контролю виконання кошторису;
- метод економіко-математичного моделювання — для формування пропозицій щодо удосконалення кошторисного процесу.

Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у поглибленні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення формування кошторису та організації обліку і контролю за його

виконанням у бюджетних установах, що враховують сучасні вимоги ефективного використання бюджетних ресурсів.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання запропонованих рекомендацій у діяльності Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради для покращення процесу складання, обліку та контролю виконання кошторису.

Апробація результатів дослідження здійснювалась під час проходження переддипломної практики у Відділі освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради, що засвідчується Довідкою про впровадження результатів магістерської роботи №199 від 09.05.2025 р. де зазначено, що результати роботи прийняті для практичного використання у роботі установи.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг випускної кваліфікаційної роботи викладено на 90 сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі основна частина роботи на 77 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 13 рисунків, 4 додатка розміщені на 8 аркушах. Список використаних джерел містить 53 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

1.1 Кошторис бюджетної установи, його значення та структура

Питання формування кошторису та органію його обліку і виконання досліджувало багато науковців, які зробили суттєвий внесок у розвиток теорії та практики бюджетування, кошторисного фінансування та управління державними фінансами. Бондаренко Н. М. пропонує наступне визначення кошторису бюджетної установи – це основний фінансовий документ, який визначає обсяги надходжень і витрат коштів, необхідних для виконання покладених на установу завдань та функцій, а також слугує важливим інструментом для реалізації державної політики у різних сферах суспільного життя. [3] Відомий вчений Дмитришин М.В. у своєму навчальному посібнику розглядає кошторис, як розпис видатків бюджетної установи, який затверджується відповідно до бюджетного законодавства і є фінансовим планом на бюджетний період. [9] Український професор Даценко Г. В. дає наступне трактування терміну кошторис – документ, який визначає межі та напрями використання бюджетних коштів, забезпечує плановість, контроль і цільове використання ресурсів. [7]

Таблиця 1.1 – Порівняльна таблиця визначень терміну кошторис бюджетної установи

Автор	Визначення кошторису	Ключові аспекти
Бондаренко Н. М.	Основний плановий фінансовий документ, який відображає обсяги, цільове призначення і структуру видатків, є підставою для здійснення витрат.	Планування, структура витрат, підстава для фінансування
Дмитришин М.В.	Розпис видатків бюджетної установи, який затверджується відповідно до бюджетного законодавства і є фінансовим планом на період.	Законодавча база, офіційне затвердження, фінансовий план

Продовження таблиці 1.1.

Даценко Г.В.	Документ, який визначає межі та напрями використання бюджетних коштів, забезпечує плановість, контроль і цільове використання ресурсів.	Межі видатків, управління коштами, контроль
Бюджетний кодекс	Основний плановий документ, що визначає повноваження на взяття зобов'язань та здійснення витрат бюджету.	Нормативна функція, юридичне право на зобов'язання і витрати

Джерело: складено автором на основі [3, 7, 9]

Саме через кошторис формується чітка фінансова база діяльності установи, яка дозволяє планувати, організовувати та контролювати фінансово-господарські процеси. Усі фінансові операції установи мають бути безпосередньо пов'язані з показниками кошторису, адже саме він встановлює граничні обсяги фінансування за відповідними напрямками використання бюджетних коштів. Без затвердженого кошторису жодна бюджетна установа не має права здійснювати видатки чи укласти фінансові зобов'язання. [3] Таким чином, кошторис виступає не лише інструментом фінансового планування, а й гарантією законності і доцільності використання бюджетних ресурсів, забезпечуючи прозорість і контроль за їх використанням (рис.1.1).

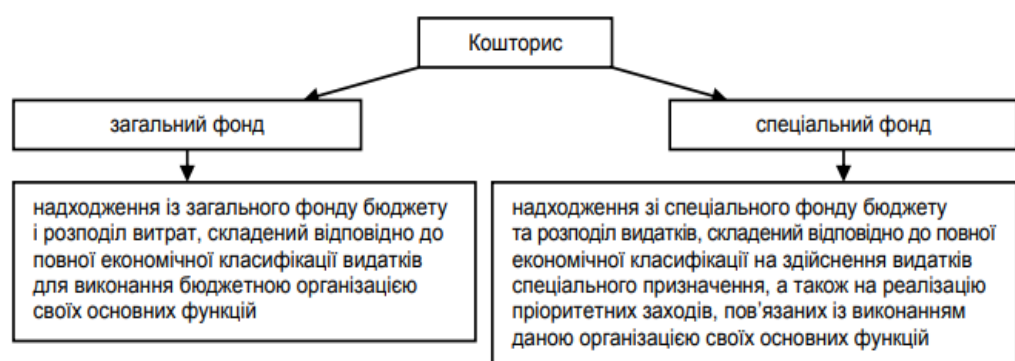

Рисунок 1.1 - Складові кошторису бюджетної установи

Джерело: складено автором [1, 4]

Більше того, кошторис бюджетної установи виконує функцію індикатора фінансової спроможності закладу, оскільки він узгоджує фінансові потреби з

реальними можливостями бюджету. У процесі складання кошторису проводиться ретельний аналіз минулих періодів, прогнозуються майбутні витрати з урахуванням поточних соціально-економічних умов, визначаються пріоритети фінансування та обґрунтовуються потреби в ресурсах. Слід відзначити, що при складанні кошторису для міської лікарні обов'язково враховується необхідність оновлення медичного обладнання відповідно до сучасних стандартів, оплата праці медичного персоналу згідно з чинним законодавством, витрати на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов, проведення капітальних і поточних ремонтів приміщень. Усі ці витрати мають бути обґрунтованими і відповідати реальним потребам, що особливо важливо в умовах обмеженості бюджетних ресурсів. Таким чином, кошторис є не лише фінансовим планом, а й комплексним аналітичним документом, який сприяє ефективному управлінню ресурсами бюджетної установи та виконанню нею своїх основних завдань [1].

Значення кошторису в діяльності бюджетних установ полягає не лише у плануванні доходів і витрат, а й у забезпеченні повної прозорості використання бюджетних коштів. Кошторис є важливим інструментом підзвітності керівництва установи перед вищими органами управління, контролюючими органами та громадськістю. Завдяки чітко структурованому кошторису забезпечується можливість детального аналізу кожної статті видатків, що дозволяє оперативно виявляти будь-які порушення чи неефективне використання ресурсів. У процесі складання і виконання кошторису закладаються основи для здійснення фінансового контролю як на внутрішньому, так і на зовнішньому рівні, що гарантує належне дотримання принципів законності, економності та ефективності при витрачанні бюджетних коштів. Таким чином, кошторис стає невід'ємною частиною системи державного фінансового контролю, сприяючи підвищенню довіри суспільства до діяльності бюджетних установ.

Крім того, через кошторис досягається цільове використання бюджетних коштів відповідно до затверджених планів і програм діяльності установи. Це

має особливе значення для організацій, які працюють у сфері освіти, медицини, культури та соціального захисту. Завдяки правильному і деталізованому складанню кошторису стає можливим чітке розмежування фінансових ресурсів за напрямками, що унеможливорює їхнє нецільове витрачання. У школах детально плануються витрати на закупівлю підручників, обладнання для навчальних кабінетів, розвиток матеріально-технічної бази, оплату праці педагогів, проведення ремонтних робіт [9]. Це дозволяє не лише раціонально використовувати кошти, а й своєчасно забезпечувати потреби навчального процесу, покращуючи умови для здобуття якісної освіти. Правильне використання кошторису дозволяє також враховувати зміни в потребах установи протягом року та вчасно вносити необхідні корективи в фінансові плани.

Особливо важливим є те, що складання кошторису сприяє стратегічному плануванню розвитку бюджетних установ. В умовах постійних змін у фінансуванні, соціально-економічній ситуації та потребах населення детальний кошторис дозволяє гнучко адаптувати діяльність установи до нових умов. У дитячих садочках планування видатків за кошторисом включає не тільки забезпечення харчування дітей та оплату праці вихователів, а й оновлення ігрових майданчиків, проведення заходів з енергозбереження, покращення умов перебування дітей. Усе це потребує чіткої фінансової організації і передбачення потенційних змін у витратах [1]. Таким чином, завдяки ефективному складанню та виконанню кошторису забезпечується стале функціонування установи, її фінансова стабільність та якісне надання послуг, що є запорукою довготривалого успіху та розвитку.

Структура кошторису бюджетної установи зазвичай включає такі основні частини: доходи, видатки та фінансування дефіциту (у разі його наявності, рис.1.2). Кожен із цих розділів має важливе значення для забезпечення ефективного фінансування діяльності установи. У розділі доходів зазначаються всі джерела надходжень, що плануються до отримання протягом бюджетного

періоду. Основними доходами є кошти з державного або місцевого бюджету, які виділяються відповідно до затверджених бюджетних призначень.

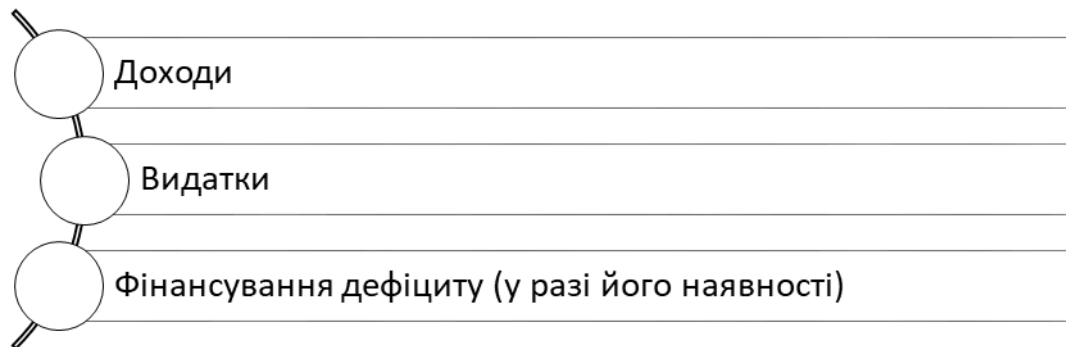

Рисунок 1.2 - Структура кошторису бюджетної установи

Джерело: складено автором на основі [1, 9].

Крім того, установи можуть мати доходи від власної діяльності, якщо це передбачено чинним законодавством, серед них, надання платних послуг або оренда приміщень. Іншими надходженнями можуть бути гранти, благодійна допомога або кошти міжнародної технічної допомоги. Так у вищому навчальному закладі доходами можуть бути не лише бюджетні асигнування, що покривають основні освітні програми, а й плата за навчання студентів-контрактників, гранти на проведення наукових досліджень та кошти від здачі приміщень в оренду. Важливо, щоб усі доходи були чітко зафіксовані у кошторисі та відповідали вимогам прозорості й законності, оскільки саме від повноти планування надходжень залежить реалістичність виконання кошторису в цілому.

У розділі видатків кошторису вказуються суми, які планується витратити за конкретними напрямками діяльності установи. Видатки поділяються відповідно до економічної класифікації видатків бюджету, що забезпечує однаковий підхід до обліку витрат у всіх бюджетних установах (рис.1.3).

Основними статтями видатків є заробітна плата працівників, нарахування на заробітну плату (єдиний соціальний внесок), придбання предметів, матеріалів, обладнання, оплата комунальних послуг і енергоносіїв, витрати на капітальні ремонти, закупівлю обладнання тощо. Зокрема у кошторисі обласної

лікарні можуть бути передбачені кошти на оплату праці лікарів і медсестер, оплату енергоносіїв, закупівлю медикаментів та медичного обладнання.

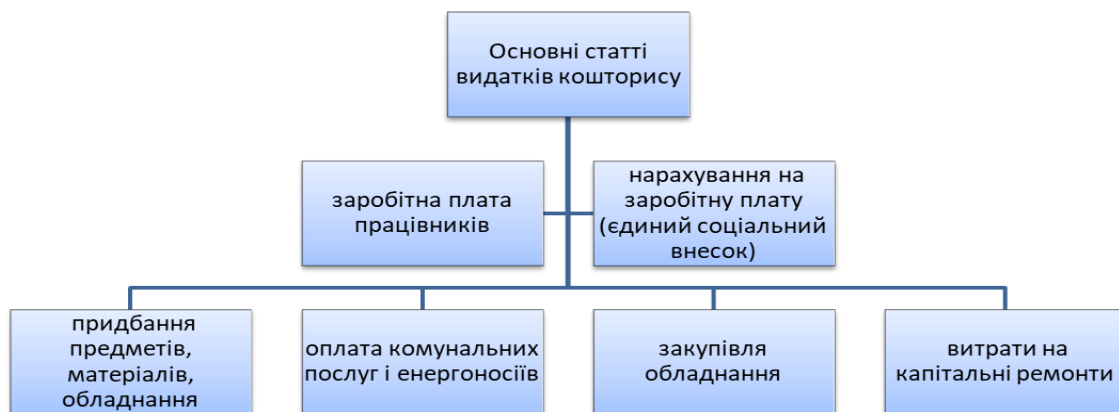

Рисунок 1.3 - Основні статті витрат кошторису відповідно до економічної класифікації витрат бюджету

Джерело: складено автором на основі [1, 7, 9]

Окрім цього, витатки можуть деталізуватися за функціональними напрямками: на первинну медичну допомогу, спеціалізовану медичну допомогу, профілактичні заходи тощо. Якщо установа має дефіцит коштів (тобто її витатки перевищують доходи), у кошторисі обов'язково передбачається джерело покриття цього дефіциту. Вирішення проблеми нестачі коштів можна шляхом залучення додаткового фінансування з бюджету або використання залишків коштів минулих років. Всі ці елементи структури кошторису повинні бути взаємопов'язані та логічно обґрунтовані, що забезпечує злагоджене функціонування установи протягом бюджетного періоду.

Кошторис бюджетної установи також обов'язково містить докладний поділ витрат за функціональною ознакою, що дозволяє планувати та контролювати використання коштів у розрізі конкретних сфер діяльності. Такий функціональний розподіл допомагає державним органам, фінансовим контролюючим установам і безпосередньо керівництву установи бачити, які

напрями фінансуються, у якому обсязі і з якою метою. Так у кошторисі обласної адміністрації можуть бути окремо відображені видатки на охорону здоров'я, освіту, соціальний захист населення, культуру, фізичну культуру і спорт, житлово-комунальне господарство тощо. Такий підхід забезпечує прозорість фінансової діяльності, дає змогу планувати ефективне використання коштів і визначати пріоритети розвитку відповідних галузей.

У середині кожного функціонального напрямку видатки можуть бути додатково деталізовані за конкретними підрозділами або заходами, що здійснюються в межах певної сфери. Це дає можливість більш чітко визначити, які саме потреби фінансуються за рахунок бюджетних коштів. У межах загального напрямку "освіта" у кошторисі управління освіти міської ради можуть бути передбачені окремі статті видатків на загальноосвітні школи, дитячі садочки, позашкільні навчальні заклади (такі як будинки творчості, спортивні школи, музичні школи), а також на професійно-технічну освіту. Таке розмежування дозволяє контролювати обсяги фінансування кожного типу навчального закладу, здійснювати цільове використання коштів та вчасно реагувати на зміну потреб у сфері освіти.

Крім того, детальний поділ видатків у кошторисі відіграє важливу роль у процесі вдосконалення бюджетного планування на наступні бюджетні періоди, оскільки дає можливість здійснювати ґрунтовний аналіз фактичного виконання фінансового плану установи. На основі такого аналізу можна не лише оцінити ефективність використання коштів за кожним напрямом фінансування, а й виявити можливі резерви оптимізації витрат, визначити пріоритети розвитку окремих сфер діяльності установи та обґрунтовано планувати потреби в бюджетних асигнуваннях на майбутнє [9].

Якщо протягом поточного бюджетного періоду витрати на утримання дошкільних навчальних закладів істотно зросли у зв'язку зі збільшенням кількості вихованців, то управління освіти на етапі підготовки нового кошторису може передбачити додаткові фінансові ресурси для розширення мережі дитячих садків, відкриття нових груп, придбання додаткового

обладнання або підвищення кваліфікації педагогічного персоналу. У свою чергу, це дозволяє не лише забезпечити відповідність фінансового забезпечення реальним потребам установи, а й підвищити якість надання освітніх послуг населенню. Таким чином, структурований і деталізований кошторис з чітким функціональним розподілом видатків стає дієвим інструментом ефективного управління бюджетними коштами, планування розвитку установи та забезпечення прозорості й підзвітності у використанні державних ресурсів.

Слід зазначити, що кошторис бюджетної установи є не просто формальністю або обов'язковим етапом бюджетного процесу, а надзвичайно важливим та дієвим інструментом раціонального планування, організації та контролю фінансових ресурсів, який безпосередньо впливає на якість виконання основних функцій установи та забезпечення суспільно важливих послуг. Правильне та обґрунтоване складання кошторису, його своєчасне затвердження уповноваженими органами та подальше чітке виконання всіх передбачених у ньому статей доходів і видатків є запорукою не лише стабільної діяльності самої бюджетної установи, а й досягнення поставлених перед нею стратегічних і тактичних цілей, ефективного задоволення потреб громадян і реалізації державної політики у відповідних сферах [1]. Більш того, грамотно розроблений кошторис сприяє зміцненню фінансової дисципліни, забезпеченню прозорості у витрачанні бюджетних коштів, підвищенню рівня довіри з боку суспільства до діяльності бюджетних установ і органів влади загалом, а також формування которису»

1.2. Сутність обліково-аналітичного забезпечення процесу формування і виконання кошторису бюджетної установи

Обліково-аналітичне забезпечення процесу формування і виконання кошторису бюджетної установи є важливим компонентом, який гарантує ефективне використання бюджетних коштів та дозволяє здійснювати контроль за їх витрачанням, забезпечуючи належний рівень фінансової дисципліни та

прозорості. Воно включає в себе як бухгалтерський, так і фінансовий облік, що в сукупності забезпечують не лише фіксацію фактів господарської діяльності, але й формування повної, достовірної і своєчасної інформації для аналізу та прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо планування, використання та розподілу фінансових ресурсів установи. Завдяки ефективній організації обліку забезпечується можливість оперативного виявлення відхилень між плановими показниками кошторису і фактичними витратами, що дозволяє вчасно вживати заходів щодо оптимізації фінансових потоків. Важливо, що обліково-аналітичне забезпечення в умовах функціонування бюджетного процесу виступає не тільки як технічний засіб обліку операцій, а й як потужний інструмент управлінського контролю і моніторингу, що дозволяє оцінювати ефективність використання бюджетних асигнувань, прогнозувати майбутні фінансові потреби установи на основі глибокого аналізу фактичних даних, визначати тенденції зміни витрат та доходів, а також своєчасно реагувати на зміни в економічній та нормативно-правовій базі. Таким чином, обліково-аналітичне забезпечення стає основою для забезпечення стійкого фінансового становища бюджетної установи, підвищення результативності її діяльності та зміцнення довіри з боку органів управління і суспільства (рис.1.4).

Процес формування кошторису бюджетної установи, як правило, супроводжується ретельним збором та обробкою інформації про потреби установи в ресурсах, що вимагають фінансування.

Рисунок 1.4 - Схема порядку складання кошторису доходів і видатків коштів бюджетної установи

Джерело: складено автором [1, 4]

Ця інформація повинна ґрунтуватися на даних попередніх років, а також на прогнозах економічних та соціальних змін, які можуть вплинути на фінансові потреби. З цією метою здійснюється збір і обробка облікових даних щодо витрат на оплату праці, комунальних послуг, закупівлі товарів і послуг, а також інші витрати, що передбачені кошторисом [2]. Актуалізація цих даних в процесі виконання кошторису є основою для коригування бюджетних асигнувань, перерозподілу ресурсів між напрямками витрат і контролю за виконанням затверджених фінансових планів.

Ключовим елементом обліково-аналітичного забезпечення є система обліку, що включає в себе як первинні документи, так і системи автоматизованого обліку. Сучасні програмні комплекси дозволяють автоматично вносити дані про витрати, що значно полегшує процес ведення обліку і забезпечує достовірність фінансової звітності. Крім того, аналітичні інструменти дозволяють створювати різноманітні звіти та прогнози, що є основою для прийняття управлінських рішень, коригування планів і оптимізації витрат.

Завдяки обліково-аналітичному забезпеченню процесу виконання кошторису можна здійснювати детальний порівняльний аналіз між плановими і фактичними витратами, що дає змогу своєчасно виявляти будь-які відхилення від затверджених бюджетних показників і оперативно вживати необхідних коригувальних заходів для недопущення перевитрат або нецільового використання бюджетних коштів. Обліково-аналітична система забезпечує установу необхідною інформацією для щомісячного, квартального та річного моніторингу фінансових потоків, що дозволяє своєчасно коригувати фінансові плани залежно від реальної ситуації, забезпечувати дотримання фінансової дисципліни, підвищувати рівень відповідальності керівників підрозділів за витрачання коштів та сприяти досягненню більшої ефективності використання обмежених фінансових ресурсів. Важливо, що така система створює умови для підготовки якісної фінансової звітності, проведення внутрішнього і зовнішнього

аудиту, а також забезпечення відкритості і прозорості у фінансово-господарській діяльності установи. Завдяки цьому підвищується довіра з боку державних органів, фінансових інспекцій і громадськості, оскільки належна організація обліку і аналізу фінансових операцій дозволяє не тільки вчасно виявляти проблемні зони, але й приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо підвищення ефективності фінансування, оптимізації витрат і досягнення стратегічних цілей установи в умовах обмежених бюджетних ресурсів та постійних економічних змін.

Таблиця 1.2 - Процеси в обліково-аналітичному забезпеченні формування та виконання кошторису бюджетної установи

Процес обліково-аналітичного забезпечення	Опис процесу	Приклад	Відповідальний орган
1. Збір і обробка інформації	Збір даних про витрати установи, необхідні для складання кошторису	Аналіз попередніх витрат на комунальні послуги, зарплату	Бухгалтерія, фінансовий відділ
2. Формування плану видатків	Розподіл ресурсів по статтях витрат та визначення потреб на наступний період	Визначення суми на заробітну плату, матеріали, комунальні послуги	Фінансовий відділ
3. Моніторинг виконання кошторису	Порівняння фактичних витрат з плановими та виявлення відхилень	Аналіз виконання видатків на закупівлю товарів і послуг	Бухгалтерія, аналітичний відділ
4. Звітність та коригування плану	Складання звітів про виконання кошторису та коригування планів в разі потреби	Коригування кошторису через недофінансування деяких статей	Директор установи, фінансовий відділ
5. Аналіз ефективності використання коштів	Оцінка результативності витрат та оптимізація ресурсів	Порівняння витрат на освітні програми за минулий рік з фактичними результатами	Аналітичний відділ

Джерело: складено автором на основі [1, 2, 9]

За даними таблиці 1.2 слід зазначити, що обліково-аналітичне забезпечення формування та виконання кошторису бюджетної установи є складним і багатоступеневим процесом, що включає низку взаємопов'язаних процесів, кожен з яких є важливим для досягнення ефективного фінансового управління. Формування кошторису починається з збору і обробки інформації, а саме – отримання даних про попередні витрати установи, необхідних для складання кошторису. Це може бути інформація про витрати на комунальні послуги, заробітну плату, а також інші поточні витрати. Збір такої інформації

здійснюється бухгалтерією та фінансовим відділом установи, які аналізують історичні дані, що дозволяє спрогнозувати потреби на майбутній бюджетний період. Цей процес є основою для всього подальшого планування, оскільки точність зібраної інформації безпосередньо впливає на правильність складання кошторису та розподіл фінансових ресурсів [11].

Наступним процесом є формування плану видатків, що включає розподіл отриманих ресурсів по статтях витрат. Одним з основних завдань цього процесу є визначення суми на заробітну плату, закупівлю матеріалів та оплату комунальних послуг. Формування плану видатків дає змогу не лише розподілити кошти між різними напрямками, але й визначити найбільш пріоритетні потреби для фінансування в наступному періоді. При розподілі ресурсів по статтях витрат фінансовий відділ має велику відповідальність за точність прогнозу, оскільки правильний розподіл ресурсів є гарантією того, що установі вистачить коштів для виконання всіх запланованих заходів. Встановлення чітких лімітів на витрати на комунальні послуги або зарплати дозволяє запобігти їх перевищенню, що може призвести до дефіциту бюджету в кінці періоду. У цьому контексті важливим є взаємодія бухгалтерії, фінансового відділу та керівництва установи для визначення найбільш оптимальних параметрів кошторису.

Далі йде моніторинг виконання кошторису, де порівнюються фактичні витрати з плановими, і виявляються відхилення. Це дозволяє своєчасно коригувати фінансові плани і виявляти проблемні місця, де витрати можуть перевищувати заплановані. Відхилення у витратах на закупівлю товарів і послуг є типовим прикладом, де можуть виникати непередбачувані обставини, які потребують негайного коригування. У таких випадках бухгалтерія та аналітичний відділ повинні швидко відреагувати на ситуацію та запропонувати варіанти для оптимізації витрат [4]. Наступним кроком є звітність і коригування плану, де складаються фінансові звіти, які надають детальну інформацію про виконання кошторису, а також виявляються необхідні коригування. При недофінансуванні певних статей витрат, таких як освітні програми чи

комунальні послуги, директор установи разом із фінансовим відділом можуть вжити заходів для додаткового фінансування або перерозподілу ресурсів. Останнім процесом в обліково-аналітичному забезпеченні формування та виконання кошторису бюджетної установи є аналіз ефективності використання коштів, де порівнюються витрати на освітні програми минулого року з фактичними результатами. Це дозволяє виявити потенційні резерви для зниження витрат і оптимізації фінансування. Усі ці процеси взаємопов'язані між собою і забезпечують повну прозорість і ефективність фінансового управління бюджетною установою. Вони дозволяють постійно контролювати витрати, своєчасно виявляти та усувати відхилення від плану, а також оптимізувати використання обмежених фінансових ресурсів.

1.3. Порядок формування та виконання кошторисів бюджетних установ

Процес формування та виконання кошторисів бюджетних установ є складним і багатоступеневим. Порядок його здійснення включає кілька основних етапів, кожен з яких має важливе значення для забезпечення фінансової стабільності та ефективного використання бюджетних коштів.

Таблиця 1.3 - Етапи формування та виконання кошторисів бюджетних установ

Етапи	Коротка характеристика
Перший етап	Розробка проекту кошторису
Другий етап	Затвердження кошторису
Третій етап	Виконання затвердженого кошторису
Четвертій етап	Звітність і контроль виконання кошторису

Джерело: складено автором на основі [4, 6].

Перший етап — це розробка проекту кошторису. Процес розробки починається з аналізу попередніх витрат, прогнозування майбутніх потреб і визначення джерел фінансування. Для цього використовуються дані про

фактичні витрати за попередній період, а також очікувані зміни в економічній ситуації, законодавстві, тарифах та інших зовнішніх факторах. Якщо в бюджетній установі планується збільшення зарплати або ціни на енергоносії, ці зміни повинні бути враховані при складанні кошторису. Формування проекту кошторису також передбачає визначення всіх статей витрат, які включають в себе заробітну плату, комунальні послуги, матеріали, послуги та інші операційні витрати.

Другим етапом у процесі формування та виконання кошторису є його затвердження, що є критично важливим кроком для подальшого функціонування бюджетної установи. Після того, як проект кошторису був ретельно розроблений і всі необхідні дані були зібрані, цей документ подається на затвердження відповідному органу управління установи або органу місцевої влади. У державних установах це може бути уряд або відповідне міністерство, а в інших випадках — керівництво установи, директор або головний бухгалтер. Затвердження кошторису означає, що документ отримує офіційний статус і стає обов'язковим для виконання всіма підрозділами організації. Після затвердження кошторис стає основою для всіх фінансових операцій у межах установи на наступний бюджетний період. Важливість цього етапу полягає в тому, що він не лише визначає межі фінансування для кожної статті витрат, але й служить своєрідним гарантом того, що фінансові ресурси будуть розподілені відповідно до стратегічних і оперативних потреб установи [4]. Затвердження кошторису забезпечує контроль за витратами, обмежує ризики перевитрат і дозволяє ефективно управляти фінансовими ресурсами, що є необхідним для досягнення фінансової стабільності установи в майбутньому.

Наступним етапом у процесі формування та виконання кошторису є безпосереднє виконання затвердженого кошторису, що включає в себе фактичне витрачання коштів відповідно до встановлених планів та пріоритетів. На цьому етапі важливо, щоб кожен витратний напрямок був чітко відповідним затвердженому кошторису, і всі витрати здійснювались у межах запланованих сум, що дозволяє уникнути перевитрат. Важливо зазначити, що у випадку

виникнення відхилень між запланованими та фактичними витратами, потрібно оперативно реагувати, коригуючи кошторис або здійснюючи перенесення коштів між статтями витрат для забезпечення їх збалансованості. Це може відбуватися в разі, коли певні статті витрат виявляються значно перевищеними, зокрема, на оплату комунальних послуг або заробітну плату, а інші залишаються недовикористаними. В таких випадках важливо здійснити перерозподіл коштів з одних статей бюджету на інші, щоб уникнути затримок у фінансуванні та зберегти стабільність фінансових потоків установи.

Для ефективного моніторингу виконання кошторису в бюджетних установах зазвичай створюються спеціалізовані системи обліку, що дозволяють детально відстежувати фактичне виконання кожної статті витрат та оперативно виявляти відхилення від планових показників. Такі системи надають керівникам та фінансовим менеджерам можливість контролювати витрати, здійснювати аналітичні розрахунки та виявляти проблемні зони, де витрати можуть перевищувати заплановані суми. Якщо виявляється, що на закупівлю товарів і послуг витрачається більше коштів, ніж було заплановано, це сигналізує про необхідність коригування бюджету. В таких випадках може бути здійснено перерозподіл фінансових ресурсів між статтями витрат або навіть внесення змін до самого кошторису, щоб забезпечити оптимальне використання бюджетних коштів, уникнути дефіциту чи надлишкових витрат, а також забезпечити виконання поставлених завдань установи в межах наявних ресурсів. Тому моніторинг та коригування витрат є ключовими аспектами для досягнення фінансової стабільності та ефективного управління бюджетом на кожному етапі виконання кошторису.

Звітність і контроль виконання кошторису є важливими етапами фінансового управління в бюджетних установах, оскільки вони дають змогу забезпечити прозорість та ефективність використання державних та місцевих коштів. У кінці бюджетного періоду або після його завершення проводиться детальний аналіз виконання кошторису, що дозволяє визначити, чи було витрачено кошти відповідно до затвердженого плану. Цей процес включає

перевірку кожної статті витрат, аналіз фактичних витрат порівняно з плановими, а також визначення можливих відхилень [8]. Важливою складовою є ідентифікація причин цих відхилень — чи це було зумовлено об'єктивними факторами, такими як непередбачуване зростання цін на ресурси, чи через необґрунтоване перевищення витрат по окремих статтях. Така детальна перевірка дозволяє здійснити своєчасне коригування бюджетного процесу, що сприяє правильному розподілу ресурсів у майбутньому.

Основною метою звітності щодо виконання кошторису є не лише відображення фактичних витрат, але й аналіз результатів їх використання з точки зору ефективності. Окрім фінансових звітів, які показують скільки коштів було витрачено на конкретні цілі, важливим є аналітичний огляд результатів виконання кошторису. Він дозволяє органам управління здійснити глибокий аналіз і прийняти обґрунтовані рішення щодо подальших фінансових стратегій. Якщо в результаті звітності виявляється, що витрати на енергоспоживання значно перевищили заплановані суми, це може бути сигналом до вжиття заходів щодо зменшення витрат на енергоресурси. Це може включати впровадження енергоефективних технологій, утеплення будівель, або оптимізацію споживання енергії в освітніх установах.

Крім того, звітність та контроль виконання кошторису мають стратегічне значення для формування фінансових планів на майбутнє. Якщо виявлено значні відхилення в витратах на одну зі статей бюджету, це може спричинити перегляд фінансових пріоритетів або розподілу коштів між різними напрямками. Впровадження рекомендацій та коригувань, отриманих в результаті аналізу виконання кошторису, дозволяє підвищити ефективність фінансового управління в наступних бюджетних періодах. Це забезпечує не лише стабільність і передбачуваність витрат, але й дозволяє здійснювати інвестиції в розвиток важливих соціальних та освітніх ініціатив, націлених на покращення якості життя та підвищення рівня освіти у громаді. Так, постійний контроль і регулярний аналіз є необхідними для належного функціонування бюджетної системи, оскільки вони дозволяють своєчасно реагувати на будь-які зміни в

економічному середовищі та коригувати фінансові стратегії для досягнення оптимальних результатів.

Усі етапи формування та виконання кошторису є невід'ємною частиною системи управління фінансами в бюджетних установах і мають важливе значення для забезпечення їх фінансової стабільності. Починаючи з планування витрат і завершуючи моніторингом виконання кошторису, кожен етап надає можливість детально контролювати процеси витрачання коштів, оптимізуючи їх розподіл і використання [2]. Це дозволяє не лише уникати перевитрат і забезпечувати ефективне управління фінансами, але й гарантувати, що ресурси будуть витрачені на досягнення основних цілей установи. Зокрема, завдяки коригуванню кошторису на основі фактичних витрат, а також своєчасному перенесенню коштів між статтями витрат, можна оперативно реагувати на зміни в обставинах, зберігаючи збалансованість бюджету і забезпечуючи безперебійне фінансування основних напрямів діяльності установи.

Крім того, чітке виконання кошторису сприяє розвитку стратегії управління бюджетом на довгострокову перспективу, оскільки дозволяє проводити глибокий аналіз витрат, виявляючи найефективніші напрямки для інвестування та забезпечення розвитку установи. Такий підхід передбачає систематичний перегляд витратних статей, аналіз їх відповідності пріоритетним завданням, а також визначення сфер, де можливе більш ефективне використання фінансових ресурсів. Завдяки цьому формується стратегічне бачення розподілу фінансових потоків, що дозволяє не лише оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації, а й заздалегідь планувати фінансування довгострокових проєктів, розвиток матеріально-технічної бази, впровадження інноваційних рішень та інших ініціатив, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності та стійкості установи. Виявлення та використання внутрішніх резервів оптимізації витрат сприяє формуванню більш гнучкої фінансової політики, що відповідає сучасним викликам і потребам розвитку.

Контроль за витратами на кожному етапі реалізації кошторису забезпечує своєчасне виявлення і усунення можливих фінансових ризиків, сприяє недопущенню неефективного використання коштів і покращує рівень фінансової дисципліни. Регулярний моніторинг дозволяє оперативно виявляти тенденції, що можуть негативно вплинути на виконання запланованих заходів, та вживати превентивних заходів для мінімізації негативних наслідків. Прозорість у веденні фінансової діяльності підвищує довіру як з боку контролюючих органів, так і з боку громадськості, що особливо важливо для установ, які працюють із державним фінансуванням [7]. У підсумку, правильне формування та виконання кошторису стає важливим інструментом не лише для забезпечення фінансової стабільності установи в короткостроковому періоді, а й для створення міцного фундаменту для її подальшого сталого розвитку, реалізації стратегічних цілей і досягнення високих результатів у виконанні основних функцій та завдань.

Висновки до розділу I

Питання формування кошторису та органію його обліку і виконання досліджувало багато науковців, серед них Бондаренко Н. М. та Дмитришин М.В. Вони дають дещо відмінні, але в цілому узгоджені визначення кошторису бюджетної установи, а саме — кошторис бюджетної установи є ключовим фінансовим документом, який забезпечує планування, організацію та контроль використання бюджетних коштів. Його структура передбачає деталізований розподіл доходів та видатків, що дозволяє ефективно управляти фінансовими ресурсами, оптимізувати витрати та забезпечувати досягнення цілей установи. Обліково-аналітичне забезпечення процесу формування і виконання кошторису відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості та обґрунтованості витрат, дає змогу виявляти відхилення від планових показників і оперативно вживати заходів для їх усунення. Правильна організація всіх етапів та процесів — від збору інформації, планування і затвердження до виконання та аналізу

ефективності використання коштів — дозволяє не лише дотримуватися фінансової дисципліни, а й підвищувати якість управління бюджетною установою загалом. Таким чином, чітке дотримання порядку формування та виконання кошторису є запорукою стабільної роботи установи, ефективного використання наданих ресурсів і досягнення її стратегічних завдань у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

2.1 Організаційно-економічна характеристика Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради

Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради є одним із ключових структурних підрозділів органу місцевого самоврядування, який здійснює управління закладами освіти, впроваджує державну політику у сфері освіти, молоді та спорту на території Межівської громади Дніпропетровської області. Створення відділу стало результатом процесів децентралізації влади в Україні, що були активізовані після прийняття Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад". У 2017 році, внаслідок об'єднання кількох сільських рад, було сформовано Межівську об'єднану територіальну громаду, яка взяла на себе повноваження щодо організації освітнього процесу, забезпечення молодіжної політики та розвитку фізичної культури. З того часу Відділ освіти, молоді та спорту відіграє важливу роль у забезпеченні якісних умов для навчання та розвитку дітей і молоді громади.

Відділ освіти, молоді та спорту очолює начальник. Він, представляючи інтереси громади в галузі освіти у відносинах з юридичними та фізичними особами здійснює керівництво його діяльністю, несе персональну відповідальність за організацію та результати діяльності, забезпечує виконання покладених на відділ завдань, затверджує посадові інструкції працівників та розподіляє обов'язки між ними, планує роботу установи і аналізує стан її виконання, видає у межах компетенції відділу накази, організує контроль за їх виконанням. Начальнику підпорядковуються всі структурні підрозділи Відділу освіти, кожен з яких має свого керівника, та освітні заклади, якими керують директори.

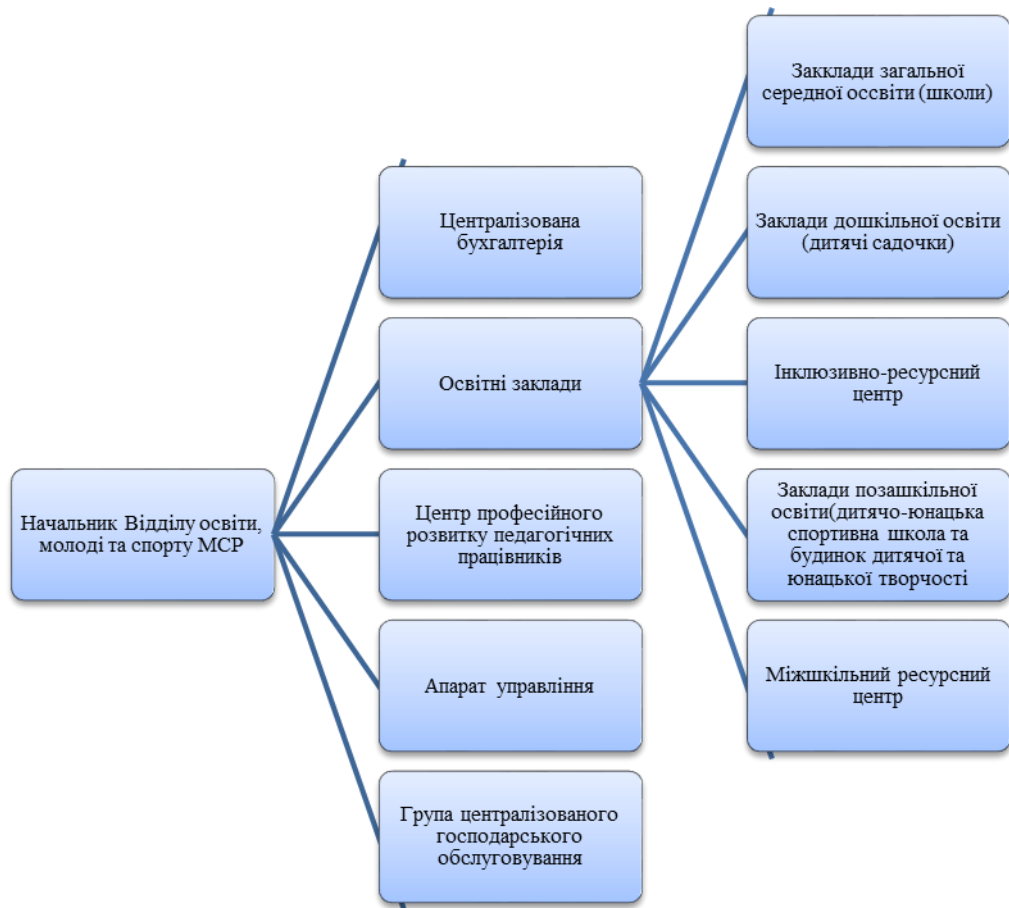

Рисунок 2.1 – Організаційна структура діяльності відділу освіти, молоді та спорту МСР

Джерело: складено автором [5, 49].

Організаційна структура складається із 3 підрозділів: апарат управління, централізована бухгалтерія, якою керує головний бухгалтер, та група централізованого господарського обслуговування, яку очолює інженер.

Таблиця 2.1 – Штатний розпис апарату управління відділу освіти, молоді та спорту МСР

№ з/п	Посада	Кількість штатних посад
1	Начальник відділу	1
2	Головний спеціаліст	2
4	Секретар керівника	1
	Разом	4

Джерело: складено автором [5, 49].

Таблиця 2.2 – Штатний розпис централізованої бухгалтерії відділу освіти, молоді та спорту МСР

№ з/п	Посада	Кількість штатних посад
1	Головний бухгалтер	1
2	Заступник головного бухгалтера	1
3	Старший економіст	1
4	Економіст	2
5	Бухгалтер	12
6	Фахівець з державних закупівель	1
	Разом	18

Джерело: складено автором [5, 49].

Таблиця 2.3 – Штатний розпис групи централізованого господарського обслуговування відділу освіти, молоді та спорту МСР

№ з/п	Посада	Кількість штатних посад
1	Інженер	2
2	Сестра медична	0,25
3	Водій автотранспортних засобів	1
4	Сторож	2
5	Прибиральник службових приміщень	1
	Разом	5,25

Джерело: складено автором [5, 49].

Підрозділи діють відповідно до Положень про них, які затверджуються рішенням селищної ради. Штатний розпис Відділу затверджується головним розпорядником коштів за погодженням з фінансовим відділом Межівської селищної ради.

На сьогодні Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради охоплює широкий спектр освітніх установ, що забезпечують доступ до якісної освіти для дітей різного віку в межах громади. В його підпорядкуванні перебувають 9 закладів загальної середньої освіти, що включають як великі школи у межах селища Межова, так і освітні заклади в сільських населених

пунктах, що мають важливу роль у забезпеченні доступу до освіти для дітей із віддалених територій [49].

Усі ці навчальні заклади надають учням сучасну освіту, що включає як загальноосвітні предмети, так і спеціалізовані курси з інформаційних технологій, математики, природничих наук та гуманітарних дисциплін. Відділ активно працює над оновленням матеріально-технічної бази шкіл, щоб забезпечити учням доступ до новітніх технологій, а також створити комфортні умови для навчання та розвитку. Це включає встановлення мультимедійного обладнання, забезпечення інтернет-з'єднанням та розвиток кабінетів для спеціалізованих предметів.

Також до складу Відділу входять 11 закладів дошкільної освіти, які мають важливе значення для забезпечення розвитку дітей віком від 3 до 6 років. Ці дитячі садки сприяють всебічному розвитку малечі, надаючи їй базові знання та навички, що є основою для подальшого успішного навчання в школі. Заклади дошкільної освіти активно впроваджують новітні методики та підходи до виховання, орієнтуючись на індивідуальний розвиток кожної дитини, що дозволяє створити умови для гармонійного розвитку, підготовки дітей до шкільного навчання та соціалізації. [4] Враховуючи різноманітність потреб дітей, у закладах дошкільної освіти організовуються різноманітні гуртки, спортивні секції та інші заходи, що дозволяють дитині реалізовувати свої таланти та здібності, отримувати досвід у різних сферах діяльності.

Не менш важливим компонентом освітнього середовища є позашкільний центр розвитку дітей і юнацтва, який відіграє важливу роль у всебічному розвитку учнів. Цей центр організовує гурткові програми, спортивні секції та творчі об'єднання, де діти можуть займатися різними видами діяльності, починаючи від творчості та науки до спорту. Центр сприяє формуванню у дітей активної життєвої позиції, розвитку лідерських якостей, креативності та командної роботи. Заняття в позашкільному центрі дозволяють учням розвивати свої інтереси та здібності в позашкільний час, що робить їх більш конкурентоспроможними в майбутньому. Відділ освіти, молоді та спорту

активно підтримує співпрацю з позашкільними установами, організовуючи заходи, які сприяють залученню дітей до культурних, спортивних та наукових ініціатив громади.

Штатна чисельність працівників освіти у межах громади складає понад 508 осіб, серед яких понад 274 є педагогічними працівниками.

Основними завданнями Відділу є організація надання якісних освітніх послуг для понад 1410 учнів та близько 316 вихованців дитячих садків, створення сприятливих умов для фізичного розвитку молоді через підтримку спортивної інфраструктури, а також сприяння розвитку молодіжних ініціатив та проектів. Відділ забезпечує фінансування навчальних закладів, контроль за використанням бюджетних коштів, впровадження новітніх освітніх стандартів та забезпечення відповідності діяльності закладів чинному законодавству. У рамках діяльності активно розвивається матеріально-технічна база освітніх закладів: у 2023 році завдяки місцевому бюджету та державним субвенціям було оновлено 5 комп'ютерних класів, закуплено нове обладнання для кабінетів фізики та хімії, здійснено капітальний ремонт покрівель у двох школах. Таким чином, Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради не лише виконує адміністративно-організаційні функції, але й відіграє провідну роль у розвитку людського потенціалу громади [6].

З економічної точки зору, Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради є важливим елементом у системі управління фінансами громади. Щороку він формує та виконує власний кошторис у межах загального бюджету громади, що відображає пріоритети та стратегію розвитку місцевої освіти та молодіжної політики. У 2024 році загальна сума видатків на освіту склала близько 34 млн грн, що становить понад 40% від загального бюджету Межівської громади. Ці кошти розподіляються на різноманітні напрямки, що забезпечують належний рівень освітніх послуг для учнів та вихованців дошкільних установ. Таким чином, фінансування Відділу освіти є стратегічно важливим для розвитку громади, оскільки воно не тільки забезпечує функціонування шкіл, дитячих садків та позашкільних установ, але й сприяє

розвитку людського капіталу, що є основою для майбутнього економічного розвитку громади.

Основні статті витрат на освіту в Межівській громаді включають оплату праці педагогічних працівників та нарахування на заробітну плату, що займає понад 65% усіх витрат. Ці кошти спрямовуються на забезпечення конкурентоспроможних умов праці для вчителів, вихователів та інших педагогічних кадрів. Відділ активно працює над підвищенням кваліфікації своїх працівників, організовуючи курси підвищення кваліфікації та інші заходи, що дозволяє підтримувати високий рівень освітніх послуг. Окрім того, значну частину витрат складають платежі за комунальні послуги та енергоносії, які в 2024 році становлять приблизно 12% від загальних видатків. Це є важливим елементом, оскільки ефективне управління енергетичними ресурсами є одним з пріоритетних завдань у рамках стратегії сталого розвитку громади.

З іншого боку, не менше значення має витрачання коштів на харчування дітей у закладах освіти, що займає близько 7% бюджету. Ця стаття є невід'ємною частиною процесу забезпечення здоров'я та розвитку дітей. Відділ освіти забезпечує якісне харчування у школах та дитячих садках, що має на меті не лише задоволення базових потреб учнів і вихованців, але й створення здорового середовища для їх навчання [3]. Для цього проводиться регулярний моніторинг постачальників харчових продуктів, а також контроль за дотриманням норм харчування. Що стосується інших статей витрат, понад 8% бюджету витрачаються на придбання новітнього обладнання та проведення ремонтних робіт. Ці кошти використовуються для покращення матеріально-технічної бази освітніх закладів, таких як ремонти приміщень, закупівля нових меблів, комп'ютерної техніки, а також створення сучасних класів для кращого освоєння учнями новітніх технологій.

Протягом останніх років у Межівській громаді спостерігається значний прогрес у напрямку енергоефективності, що є важливою складовою частиною стратегії сталого розвитку громади. У 2023 році було інвестовано понад 2 мільйони гривень у термомодернізацію шкіл та дитячих садків, що включало

утеплення фасадів будівель, заміну старих вікон та дверей на енергоефективні аналоги, а також встановлення сучасних систем опалення.

Важливим аспектом фінансування енергоефективних проектів є участь Відділу освіти, молоді та спорту у державних та обласних програмах розвитку освіти. Завдяки цим програмам громада отримала додаткові кошти на суму понад 1,5 млн грн, які були спрямовані на оснащення навчальних закладів сучасними комп'ютерними класами, мультимедійним обладнанням та іншими необхідними ресурсами для забезпечення високоякісного навчання. У одній із шкіл було відкрито новий комп'ютерний клас, де учні мають доступ до сучасних комп'ютерів і програмного забезпечення для вивчення інформаційних технологій.

Аналізуючи діяльність Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради, можна зробити висновок, що його діяльність характеризується чітким дотриманням принципів ефективного бюджетного планування та фінансового управління. Важливою особливістю є систематичний підхід до аналізу фактичних витрат, що дозволяє своєчасно коригувати кошториси та оптимізувати витрати. Відділ активно працює над удосконаленням процесів бюджетного управління, застосовуючи методи моніторингу і аналізу, що дають змогу оперативно реагувати на зміни у фінансовій ситуації та зберігати стабільність фінансування в межах існуючих ресурсів [49]. Такий підхід дає можливість не тільки контролювати витрати, але й надає змогу виділяти кошти для реалізації пріоритетних напрямків розвитку освіти, спорту та молодіжної політики в межах громади.

Одним з найбільш ефективних механізмів оптимізації витрат є об'єднання ресурсів на рівні різних закладів освіти, що дозволяє знижувати загальні витрати на закупівлю матеріалів, послуг і обладнання. Таке об'єднання дозволяє здійснювати централізовані закупівлі, що знижує витрати та підвищує ефективність використання бюджетних коштів. Крім того, Відділ активно використовує сучасні енергоощадні технології, які дозволяють значно зменшити витрати на енергоресурси. Включення заходів з термомодернізації будівель

освітніх закладів є важливим кроком у напрямку зменшення енергоспоживання. Зокрема, утеплення будівель, заміна вікон та дверей на енергоефективні, а також встановлення новітніх систем опалення забезпечують значну економію коштів, що вивільняються для інших пріоритетних потреб. Використання енергоефективних технологій дозволяє Відділу не лише знижувати витрати на утримання об'єктів, але й активно сприяти покращенню екологічної ситуації в громаді.

Важливим аспектом є участь Відділу у різних державних та обласних грантових програмах, що дозволяє залучати додаткові фінансові ресурси на реалізацію освітніх ініціатив та проектів. Програми співфінансування надають можливість залучати значні кошти для оснащення навчальних закладів сучасними технологіями, такими як комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання та інші інновації. Це дає змогу забезпечити високий рівень освіти та підготовки учнів, сприяючи розвитку компетенцій, необхідних для успішної кар'єри в майбутньому. Залучення грантових коштів дозволяє не лише збільшити фінансування, а й дає додаткові можливості для реалізації інноваційних проектів у сфері освіти та молодіжної політики, що неможливо було б досягти без зовнішнього фінансування.

Впровадження фінансових стратегій, що включають оптимізацію витрат, ефективне використання ресурсів, інвестиції в енергоефективність та участь у грантових програмах, дозволяє Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради досягати значного прогресу в забезпеченні сталого розвитку освітньої сфери громади. Зокрема, ці стратегії дозволяють значно знизити витрати на енергоресурси та комунальні послуги, що є однією з основних статей витрат у бюджетах освітніх установ [23]. Завдяки ефективним заходам у сфері енергоефективності, таких як модернізація інфраструктури шкіл та дитячих садків, значно знижується енергоспоживання, що дає змогу спрямовувати зекономлені кошти на підвищення якості освітніх послуг та на розвиток інфраструктури. Крім того, участь у грантових програмах дозволяє додатково фінансувати інноваційні проекти та покращувати матеріально-

технічну базу навчальних закладів, що підвищує конкурентоспроможність місцевої освіти.

Системний підхід до фінансового управління та стратегічне планування допомагають Відділу освіти, молоді та спорту не лише стабільно підтримувати високий рівень освіти, але й забезпечувати доступ до якісних освітніх послуг для усіх категорій дітей і молоді громади. Це є важливим фактором у підтримці соціальної рівності та сприяє зниженню різниці в умовах навчання серед дітей з різних соціальних груп. Оптимізація витрат і забезпечення максимально ефективного використання ресурсів дозволяють зберігати високу якість освіти при обмеженому бюджеті, що є особливо важливим в умовах постійно змінюваних економічних реалій. Такі підходи також стимулюють розвиток соціальної інфраструктури, що є важливим аспектом для забезпечення комфортних умов життя в громаді.

Враховуючи ці фінансові та управлінські стратегії, можна стверджувати, що Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради відіграє ключову роль у соціально-економічному розвитку громади. Його діяльність сприяє не тільки покращенню рівня освіти та виховання молодого покоління, але й стимулює розвиток місцевої економіки [49]. В результаті забезпечується покращення рівня життя населення, що позитивно впливає на соціальну стабільність і підвищує привабливість громади для нових мешканців та інвесторів. Таким чином, стратегічне управління ресурсами та ефективне планування витрат забезпечують сталий розвиток громади, роблячи її привабливою для потенційних інвесторів і забезпечуючи стабільне зростання якості життя для всіх її мешканців.

2.2 Облік формування кошторису бюджетної установи та контроль за його виконанням

Облік формування кошторису бюджетної установи є одним з найважливіших етапів у фінансовому управлінні, адже він охоплює весь процес

від початкового планування витрат до контролю за їх виконанням, що забезпечує ефективне використання бюджетних коштів. Процес формування кошторису включає кілька етапів, починаючи з оцінки потреб установи і розрахунку відповідних витрат. У 2024 році загальний бюджет для освіти в межах громади був запланований на рівні 34 млн грн, де основні витрати стосуються оплати праці (понад 65% усіх витрат), комунальних послуг, закупівель та інших витрат, пов'язаних із забезпеченням діяльності освітніх закладів. Оскільки ці витрати можуть змінюватися через різні економічні фактори, серед яких, зростання цін на енергоносії, вартою уваги є необхідність постійного коригування плану витрат. Таким чином, кошторис є основним фінансовим документом, що визначає, куди і як будуть розподілятися кошти в межах закладу. Відповідно до цього, всі фінансові стратегії повинні бути побудовані на реалістичних прогнозах, які враховують можливі зміни в економічній ситуації, такі як, коливання цін на енергоресурси чи непередбачувані витрати на капітальні ремонти або закупівлю нового обладнання. Враховуючи ці фактори, важливим є також постійне оновлення кошторису для досягнення максимальної фінансової стабільності, що дозволяє покривати всі необхідні витрати без перевищення бюджету.

Задача обліку витрат полягає не тільки в тому, щоб фіксувати всі витрати на окремі статті, але й у тому, щоб забезпечити максимальну прозорість і ефективність їх використання. Для цього необхідно постійно контролювати виконання плану, аналізувати відхилення та своєчасно вносити корективи.

Важливим аспектом обліку у процесі виконання кошторису є постійний моніторинг та глибоке дослідження причин відхилень від запланованих витрат. Такий підхід дозволяє своєчасно виявляти можливі ризики та оперативно реагувати на фінансові загрози, що виникають у процесі реалізації кошторису. Регулярний аналіз забезпечує наявність об'єктивної інформації про фактичне використання ресурсів та дає змогу визначити напрями, де витрати перевищують заплановані обсяги, а також напрями, де є економія коштів. Таким чином, створюється гнучка система управління бюджетом, яка враховує реальні

потреби установи та дозволяє ефективно адаптувати фінансові плани до змін, що відбуваються у процесі їх виконання.

Склад доходів бюджетних установ та порядок їх визнання визначаються відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі. Таким чином, доходи загального фонду бюджетних установ обліковуються на рахунку 70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями», (7011 Бюджетні асигнування). За кредитом рахунку 70 відображається отримання бюджетних асигнувань, а за дебетом:

- зменшення доходу за бюджетними асигнуваннями на суму цільового фінансування, яка включається до вартості об'єкта основних засобів;
- списання з рахунків залишків коштів, не витрачених у звітному році;
- закриття рахунку обліку доходів на фінансовий результат виконання кошторису (бюджету) звітного періоду.

Надходження та зарахування бюджетних асигнувань в обліку відображатиметься бухгалтерськими проведенням – Дт 2313 - Кт 7011, іншу типову кореспонденцію наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.4 - Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з капіталом та зобов'язаннями по Відділу освіти, молоді та спорту МСР

№/п	Зміст операції	Кореспонденція субрахунків	
		за дебетом	за кредитом
1	Перерахування суми податку на доходи фізичних осіб	6311 «Розрахунки з бюджетом за податками і зборами»	2313 «Реєстраційні рахунки»
2	Перерахування суми військового збору	6312 «Інші розрахунки з бюджетом»	2313 «Реєстраційні рахунки»
3	Перерахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	6313 «Розрахунки із загально-обов'язкового державного соціального страхування»	2313 «Реєстраційні рахунки»
4	Перерахування суми заробітної плати працівників для зарахування на рахунок банку	6514 «Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями на рахунки з вкладів у банках»	2313 «Реєстраційні рахунки»

Оперативне реагування на зміну обставин дозволило ефективно впоратися з додатковими витратами, що виникли у процесі виконання кошторису, і забезпечити безперервність реалізації запланованих заходів у сфері освіти. Завдяки своєчасному аналізу фінансового стану та гнучкому управлінню бюджетними потоками, зокрема переведенню частини коштів з інших статей бюджету, де спостерігалася економія внаслідок раціонального використання ресурсів або зміни потреб, було забезпечено повне фінансування всіх необхідних ремонтних робіт без порушення загальної фінансової стабільності установи, без необхідності залучення додаткових джерел фінансування чи створення боргових зобов'язань. Це яскраво демонструє важливість гнучкого підходу до управління бюджетними ресурсами, коли завдяки постійній аналітичній роботі, уважному моніторингу виконання кошторису та веденню оперативного обліку доходів і витрат з'являється можливість не тільки швидко реагувати на нештатні ситуації та виклики, а й ефективно перерозподіляти наявні ресурси, запобігаючи виникненню дефіциту фінансування критично важливих напрямів діяльності закладів освіти, що в кінцевому підсумку сприяє підвищенню якості освітніх послуг, зміцненню матеріально-технічної бази установ і забезпеченню стабільного розвитку освітнього середовища громади.

Крім того, систематичний контроль і глибока оцінка причин відхилень від запланованих показників сприяють значній оптимізації витрат на всіх етапах реалізації кошторису, що є надзвичайно важливим для ефективного функціонування будь-якої бюджетної установи. Такий підхід дозволяє не лише оперативно усувати виявлені проблеми, забезпечуючи фінансову стабільність у короткостроковій перспективі, але й створювати необхідні передумови для сталого розвитку установи в умовах постійно змінної економічної ситуації, що сьогодні є актуальним викликом для сфери публічних фінансів. Накопичений аналітичний досвід, отриманий в результаті ретельного аналізу відхилень, виявлення системних проблем і прогнозування майбутніх витрат, стає важливим джерелом для вдосконалення процесів планування наступних бюджетних періодів, дозволяючи підвищувати ефективність використання доступних

ресурсів, впроваджувати більш обґрунтовані методики розподілу фінансування та мінімізувати ризики виникнення фінансових втрат або перевитрат [26]. У результаті обліково-аналітичне забезпечення виходить далеко за межі традиційного бухгалтерського супроводу, перетворюючись на потужний стратегічний інструмент управління фінансовими потоками установи, який дозволяє не лише реагувати на поточні виклики, але й формувати надійні основи для досягнення довгострокових цілей і підвищення ефективності діяльності всієї організації.

Контроль за виконанням кошторису є невід'ємною частиною управління бюджетом. Він полягає в постійному моніторингу фактичних витрат і порівнянні їх із запланованими показниками. Виявлення відхилень на цьому етапі дає змогу оперативно реагувати на фінансові труднощі, коригуючи план для забезпечення фінансової стійкості установи. Успішне виконання кошторису вимагає також впровадження спеціалізованих систем обліку та аналізу витрат, які дозволяють відстежувати реальний стан фінансів. До таких систем належать АІС "Місцеві бюджети" та Є-Data / Портал відкритих даних про публічні фінанси. За допомогою таких систем можна виявити, чи не виникли непотрібні витрати або де є можливості для скорочення витрат, що дозволить зберегти ресурси для виконання інших, пріоритетних задач [11]. Крім того, сучасні методи аналізу дозволяють прогнозувати фінансові потреби установи в умовах змінюваного економічного середовища, що є важливим для підтримки стабільності та розвитку. Всі ці етапи контролю та аналізу допомагають не тільки забезпечити дотримання фінансових обмежень, але й сприяють підвищенню ефективності використання бюджетних коштів у межах закладу.

Для здійснення ефективного контролю виконання кошторису в бюджетних установах застосовуються різні методи та інструменти, що забезпечують точність фінансових операцій і дозволяють ефективно досягати встановлених бюджетних цілей. Одним з основних інструментів для контролю є регулярна звітність, яка дозволяє відстежувати виконання кошторису на різних етапах його виконання. Звітність повинна бути максимально детальною і

охоплювати всі аспекти витрат, включаючи оплату праці, комунальні послуги, витрати на ремонтні роботи та інші статті. Регулярне оновлення звітів дає можливість виявити відхилення від планових показників і своєчасно реагувати на них, що є ключовим для ефективного управління бюджетом [25]. Важливо, щоб звітність була зрозумілою та доступною для всіх зацікавлених сторін, що дозволяє не лише керівництву установи, а й зовнішнім аудиторам чи державним органам здійснювати контроль за дотриманням бюджетної дисципліни.

Використання спеціалізованих програмних продуктів для обліку та планування витрат є важливим інструментом для ефективного контролю за виконанням кошторису, оскільки такі системи значно автоматизують фінансові процеси та зменшують ймовірність виникнення помилок, що можуть бути спричинені людським фактором. Це, в свою чергу, підвищує точність фінансових розрахунків, полегшує оперативне коригування витрат і забезпечує своєчасне виявлення будь-яких відхилень від запланованих показників. Програмне забезпечення надає можливість автоматично оновлювати дані, що дозволяє отримувати актуальну інформацію в реальному часі. Завдяки інтеграції з іншими внутрішніми системами організації, такі платформи здатні збирати, обробляти та зберігати дані про всі витрати, що робить процес фінансового управління більш прозорим і доступним для контролю. Це дає можливість керівникам організацій миттєво реагувати на зміну обставин, переглядати бюджетні статті і вносити корективи для збереження балансу між доходами і витратами.

Крім того, використання програмних систем для фінансового обліку дозволяє значно підвищити ефективність управління бюджетними коштами завдяки розширеному функціоналу, який охоплює не лише планування та моніторинг витрат, а й складання детальних звітів, прогнозування майбутніх витрат, а також аналіз фінансових показників. У своїй роботі Відділ освіти, молоді та спорту використовує програмний комплекс АІС «Місцеві бюджети рівня головного розпорядника бюджетних коштів» Програмний продукт дозволяє:

- формувати кошториси, плани асигнувань та бюджетні запити;
- робити розподіл лімітів між підвідомчими установами;
- онлайн-моніторити стан виконання бюджету;
- сформувати залишки, касових/фактичних видатків;
- зробити порівняльний аналіз бюджетних показників за періодами.

Програма розроблена з урахуванням вимог Бюджетного кодексу України, стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі та нормативних актів Міністерства фінансів і має регулярні оновлення відповідно до змін в законодавстві.

Проведення аналізу попередніх періодів для прогнозування. Завдяки таким можливостям, спеціалізовані програмні продукти дозволяють створювати наочні графіки, діаграми та інші візуальні засоби для представлення даних, що значно спрощує процес аналізу і прийняття обґрунтованих рішень. Вони надають можливість проводити детальну оцінку виконання кошторису, коригувати розподіл коштів в реальному часі та здійснювати прогнозування фінансових потреб, що забезпечує більшу гнучкість і адаптацію до змінюваних умов [13]. Таким чином, використання таких технологій не тільки підвищує ефективність фінансового управління, але й забезпечує прозорість, надійність та стратегічне планування витрат в межах установи. Для наочного аналізу виконання кошторису важливо створювати таблиці, які відображатимуть планові та фактичні витрати за основними статтями кошторису. Такий підхід дозволяє наочно порівнювати дані та виявляти відхилення, що забезпечує оперативне виявлення помилок і відхилень від планових показників.

Важливим етапом визначення рівня виконання кошторису є розрахунок фінансового результату через зіставлення доходів із здійсненими фактичними видатками. Вся інформація та облік фінансових результатів у державному секторі відображається на рахунку 55 «Фінансовий результат», в розрізі субрахунків: 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»; 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»; 5531

«Результат виконання державного бюджету звітного періоду»; 5532 «Накопичені фінансові результати виконання державного бюджету».

Механізм виведення фінансового результату виконання кошторису доходів і видатків бюджетної установи доцільно розподілити на етапи, які наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.5 - Етапи визначення фінансового результату виконання кошторису доходів і видатків бюджетної установи

№ з/п	Характеристика
1	Визначення переліку субрахунків бухгалтерського обліку, які підлягають закриттю заключними оборотами після закінчення року. Тут же проводять вирішення деяких питань, що можуть виникнути під час закриття певних рахунків слід зазначити, що закриттю заключними оборотами підлягають залишки більшості субрахунків бухгалтерського обліку Класу 7 «Доходи». Аналогічно заключними оборотами закриваються залишки за всіма субрахунками Класу 8 «Витрати».
2	Відображення фінансового результату в річному балансі установи. На цьому є етапі відбувається звірка та аналіз цього показника з даними інших форм звітності.
3	Визначення фінансового результату - розрахунок дефіциту або профіциту. Розраховується як різниця між доходами та витратами. Профіцит визначається за умови, що доходи перевищують витрати. Дефіцит визначається тоді, коли витрати перевищують отримані доходи.

Джерело: складено автором відповідно до [1,13].

Відповідно до вимог нормативних документів, фінансовий результат установа державного сектору економіки відображає в розділі I Пасиву, річного Балансу (форма № 1-дс) в спеціальному рядку 1420 «Фінансовий результат». Він визначається як сума сальдо субрахунків 5511 і 5512. Так відображається результат виконання кошторису розпорядника бюджетних коштів. Сума за цими субрахунками повинна відповідати залишку на кінець року в книзі «Журнал-головна» за рахунком 55 «Фінансовий результат».

N рядка	Дата	N меморіально го ордера	Сума оборотів за меморіальним ордером						
				5511 фін рез накопич		5512(431) фін рез. Накопич		5512(432) фін рез. Накопич	
				Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Залишки за субрахунками на початок місяця:				37 493 828,04	0,00	0,00	43 322,55	0,00	192 463,01
61	0		0,00						
62	0	0	0,00						
63	0	0	0,00						
64	0	17	256 883,19						
65		17-1	0,00						
Усього:				0,00	0,00	0,00	1 013,30	0,00	0,00
Залишки за субрахунками на кінець місяця:				37 493 828,04	0,00	0,00	44 335,85	0,00	192 463,01

Рисунок 2.3 - «Журнал-головна»

Джерело: складено автором відповідно до [28, 31,36].

2.3 Аналіз формування та виконання кошторису бюджетної установи

Аналіз формування та виконання кошторису бюджетної установи є однією з ключових складових у процесі управління фінансами, оскільки дозволяє забезпечити ефективне та раціональне використання бюджетних коштів. Кошторис визначає пріоритети витрат, відображаючи стратегічні цілі установи, і є основним інструментом фінансового управління. Планування витрат включає прогнозування усіх необхідних витрат на конкретні потреби, а також на оцінку можливих змін у фінансових умовах. Однак, не менш важливим є моніторинг фактичних витрат, що дає змогу вчасно коригувати плани, оптимізувати витрати та уникати фінансових ризиків, таких як перевищення запланованих витрат. Успішне виконання кошторису також передбачає чітке управління кожною статтею витрат, адже саме їх ефективне використання визначає фінансову стабільність установи. Важливість постійного відслідковування відхилень між плановими і фактичними витратами полягає в тому, що це дозволяє не лише оцінити ефективність виконання бюджету, але й

оперативно реагувати на будь-які зміни в зовнішньому чи внутрішньому середовищі, що можуть впливати на фінансові потоки.

Однією з найбільших статей витрат є оплата праці, яка займає значну частину бюджетних коштів, оскільки заробітна плата працівників є основною складовою витрат більшості установ, особливо в галузі освіти. Витрати на оплату праці визначаються не тільки кількістю штатних одиниць, а й рівнем заробітної плати, що часто змінюється в залежності від ряду факторів, таких як економічна ситуація, державні ініціативи та колективні угоди. У випадку освітніх закладів, зокрема шкіл та дитячих садків, оплата праці педагогічних працівників має безпосередній вплив на якість навчального процесу, оскільки це стимулює вчителів і вихователів до більш ефективної роботи та впровадження інноваційних методик навчання (рис.2.3).

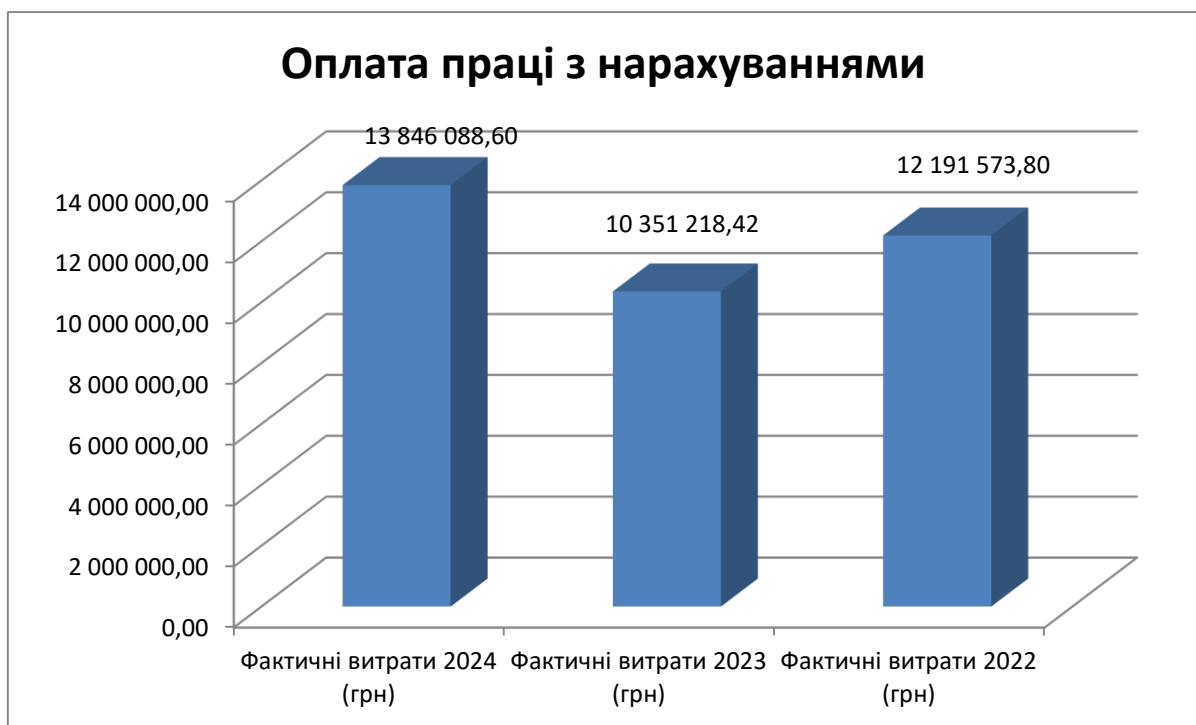

Рисунок 2.4 - Аналіз витрат на оплату праці з нарахуваннями по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

У 2024 році фактичні витрати на оплату праці з нарахуваннями для освітніх установ становили 13 836 374,00 грн. Це сума, яка враховувала прогнозовану кількість працівників і передбачала стандартний рівень

заробітних плат. Однак у 2023 році фактичні витрати склали 10 351 218,42 грн, що на 25,24% більше від 2024 року. Якщо порівнювати витрати праці з нарахуваннями за три роки, то у 2024 році цей показник має найвище значення. Це перевищення стало наслідком виконання державних ініціатив щодо підвищення заробітних плат у сфері освіти. Уряд, прагнучи покращити умови праці педагогічних працівників, ухвалив рішення про підвищення окладів, що вплинуло на бюджетні витрати. Водночас, це підвищення має важливе значення не лише для забезпечення гідного рівня життя працівників, але й для загального покращення якості освітнього процесу, оскільки мотивовані та добре оплачувані педагоги можуть більше вкладатися в професійну діяльність, працювати з новітніми методиками, покращувати рівень навчання учнів і вихованців [4].

Однак таке перевищення витрат потребує детального аналізу та врахування в подальших фінансових планах. Підвищення заробітної плати є важливим елементом для підтримки морального духу працівників, але водночас воно створює додаткові фінансові зобов'язання для бюджету. Тому важливо здійснювати постійний контроль за витратами та ефективно планувати їх у майбутньому.

У випадку освітніх установ, на яких значну частину бюджету складають саме витрати на оплату праці, важливо не лише своєчасно реагувати на зміни у державних ініціативах, але й прогнозувати можливі зміни, що дозволить зменшити ризики перевищення витрат у майбутньому. Таким чином, кошторисні витрати на оплату праці повинні бути гнучкими і враховувати можливі зміни в економічній ситуації та політичних рішеннях, що стосуються сфери освіти.

Таке перевищення витрат є результатом прямого реагування установи на зміни державної політики, яка орієнтована на покращення умов праці та підвищення мотивації працівників, зокрема педагогів. Підвищення заробітної плати для освітян є не лише соціальним зобов'язанням держави, але й стратегічним кроком для стимулювання кваліфікації і професіоналізму в

освітньому процесі. Водночас це рішення має і економічне обґрунтування: зростання заробітної плати позитивно впливає на рівень задоволеності працівників, підвищує їхню мотивацію до більш продуктивної роботи, що в кінцевому підсумку позитивно позначається на якості навчання та результатах учнів. Незважаючи на тимчасове перевищення запланованих витрат, підвищення оплати праці є важливим інструментом для досягнення довгострокових цілей розвитку установи, зокрема, покращення умов праці і створення здорового робочого клімату [16].

Однак, з точки зору управління фінансами, це перевищення потребує детального моніторингу та коригування бюджетних процесів. Важливо, щоб бюджет установи залишався гнучким, здатним реагувати на зміни в економічній та соціальній політиці, при цьому забезпечуючи ефективне використання ресурсів. У даному випадку, перевищення витрат на оплату праці стало результатом зовнішнього фактору, і для забезпечення фінансової стабільності установи важливо вчасно адаптувати бюджетні плани на майбутнє. Це може включати перегляд інших статей витрат, перегрупування фінансових ресурсів або пошук додаткових джерел фінансування для збереження стабільності в довгостроковій перспективі [19]. Рішення щодо коригування витрат на оплату праці, зокрема в контексті державної політики, має бути зваженим і враховувати не тільки економічні чинники, але й соціальні потреби працівників, що є важливою складовою стабільного розвитку освітніх установ.

Комунальні послуги є іншою значущою статтею витрат, яка часто зазнає коливань через зміну тарифів на енергоресурси та інші житлово-комунальні послуги. У 2024 році фактичні витрати на комунальні послуги склали 4 642 415,36 грн, що на 387 035,36 грн менше ніж у 2023 році. Це зниження витрат можна пояснити ефективним використанням енергоощадних технологій та заходами з модернізації інфраструктури. Оскільки ці витрати мають значний вплив на загальний бюджет, їх зменшення дозволяє звільнити кошти для фінансування інших важливих потреб установи.

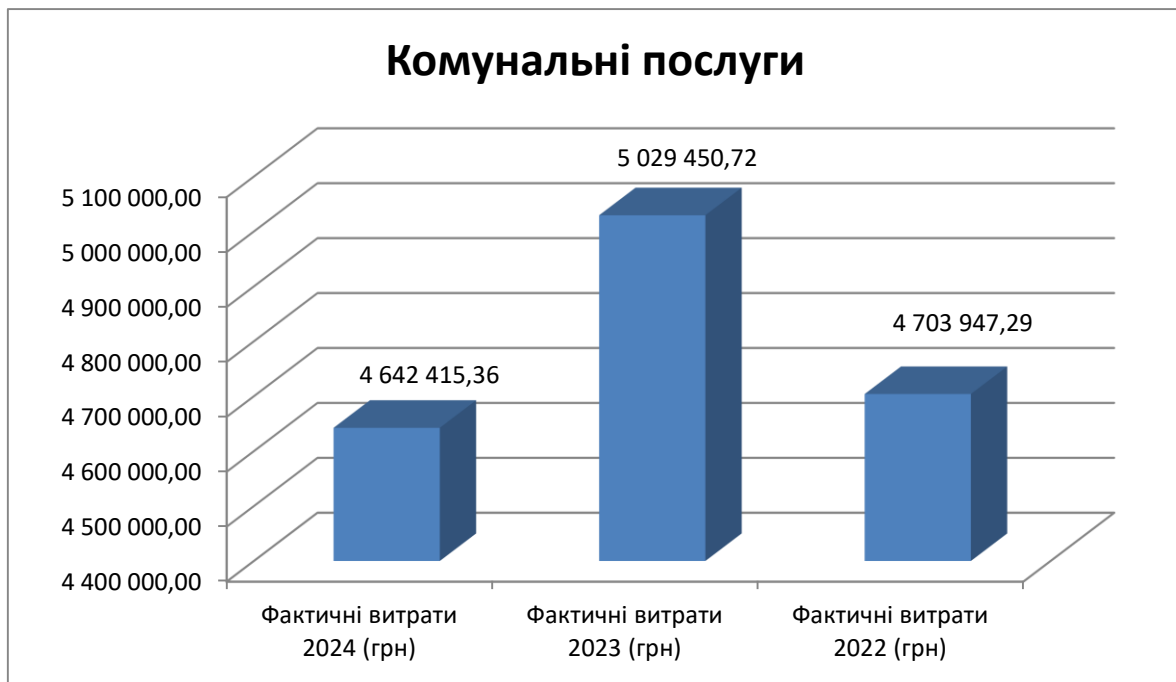

Рисунок 2.5 - Аналіз витрат на комунальні послуги по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

Використання енергозберігаючих технологій та оптимізація споживання енергоресурсів дозволяє не лише знизити витрати, але й сприяти збереженню екологічних стандартів та покращенню енергоефективності.

Харчування дітей у шкільних закладах є однією з найважливіших статей витрат у бюджеті освітніх установ, оскільки забезпечення учнів якісним та здоровим харчуванням є невід'ємною частиною їхнього розвитку та благополуччя. У 2022 та 2023 роках харчування в закладах загальної середньої освіти не проводилось, тому фактичні видатки за цією статтею витрат відсутні. У 2024 році фактична сума витрат на харчування дітей становила 118 458,37 грн. Це є наслідком підвищення кількості учнів у школах, що, в свою чергу, потребує додаткових коштів на забезпечення належного рівня харчування. Важливо відзначити, що зростання кількості учнів є позитивним явищем, яке свідчить про стабільний розвиток навчальних закладів, покращення умов для навчання та зростання попиту на якісну освіту. Це також є відображенням збільшення доступності освіти для дітей з різних соціальних груп, що, в свою чергу, сприяє розвитку загального рівня освіти в країні.

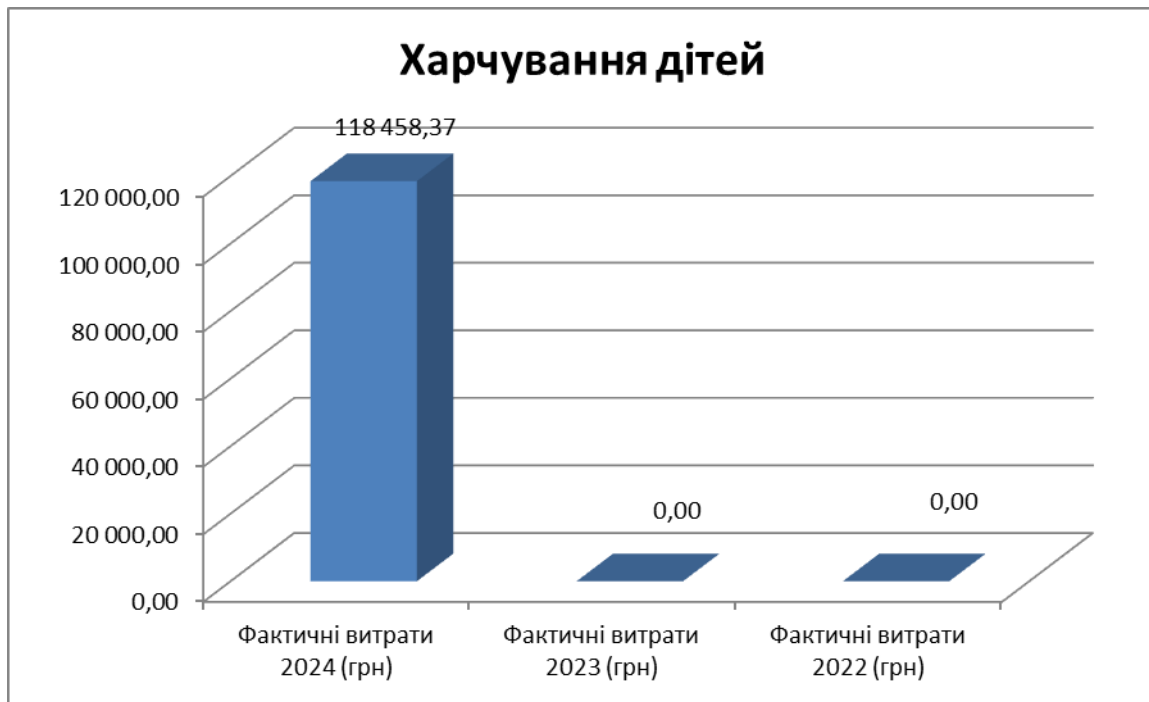

Рисунок 2.6 - Аналіз витрат на харчування по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

Незважаючи на позитивні аспекти зростання кількості учнів, зростання витрат на харчування потребує відповідних коригувань у бюджеті навчальних закладів, оскільки це може впливати на розподіл ресурсів і виконання інших фінансових зобов'язань. Враховуючи появу даної статті витрат, важливо, щоб керівництво установи вчасно адаптувало бюджет, враховуючи нові витрати на харчування, які виникають у зв'язку з більшою кількістю учнів. В іншому випадку, збільшення витрат може спричинити дефіцит коштів для інших важливих статей витрат, таких як ремонтні роботи, закупівля обладнання або оплата праці працівників. Для цього необхідно не тільки ретельно планувати бюджет, а й застосовувати механізми коригування витрат у реальному часі, щоб уникнути надмірних витрат або недофінансування.

Крім того, зростання кількості учнів, яке призводить до збільшення витрат на харчування, свідчить про покращення доступу до освіти та якісного харчування для більшої кількості дітей. Це також може бути результатом поліпшення соціальних програм державної підтримки, що надають можливість дітям із соціально незахищених сімей здобувати освіту в умовах, де харчування

є важливою частиною їхнього добробуту. В таких умовах необхідно підвищувати ефективність управлінських рішень, направлених на покращення якості харчування в школах та забезпечення раціонального використання бюджетних коштів для цієї мети. Це передбачає як ефективне планування витрат, так і впровадження програм з оптимізації витрат на продукти харчування, моніторинг їх якості та контролю за витратами на харчування з боку відповідальних осіб, що дозволить уникнути перевитрат та забезпечити належне харчування для всіх учнів без шкоди для інших важливих напрямків діяльності установи.

Закупівля обладнання є ключовою статтею витрат для забезпечення розвитку інфраструктури освітніх закладів та підвищення ефективності навчального процесу, адже сучасне технічне оснащення сприяє покращенню якості навчання та адаптації до новітніх технологічних стандартів.

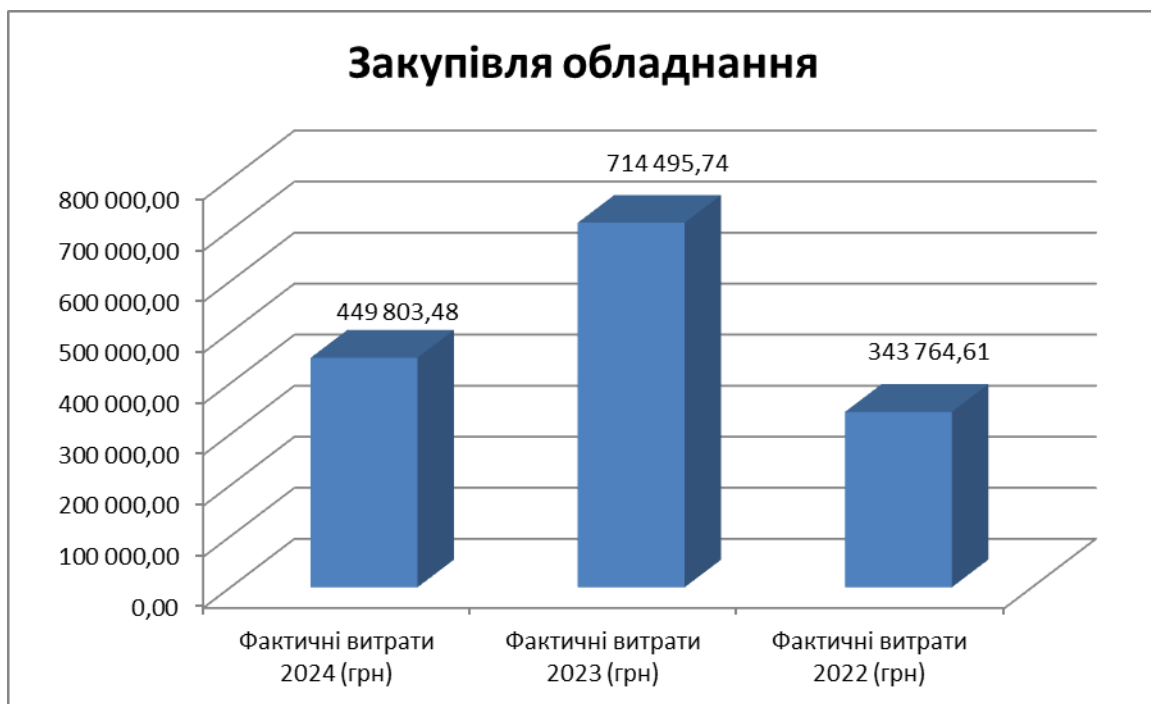

Рисунок 2.7 - Аналіз витрат на закупівлю обладнання по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

У 2024 році фактичні витрати на закупівлю обладнання становили 449 803,48 грн, а у 2023 році 714 495,74 грн. Економія склала 264 692,26 або

58,58%. Зменшення витрат відбулося завдяки впровадженню ефективніших практик закупівель, включаючи оптимізацію процесу вибору постачальників та умов закупівлі, а також через часткове використання технічних засобів, які були придбані раніше або отримані в рамках грантових програм. Таке раціональне управління бюджетними коштами дозволило не лише зекономити значні суми, але й забезпечити додаткові ресурси для інших пріоритетних напрямків діяльності, таких як проведення ремонтних робіт [12]. Завдяки цьому вдалося досягти фінансової стабільності та ефективно розподілити кошти, що в кінцевому результаті позитивно вплинуло на загальну організаційну діяльність закладу та створення належних умов для навчання.

Ремонтні роботи є однією з найбільш важливих статей витрат у бюджеті освітніх установ, оскільки належний стан інфраструктури безпосередньо впливає на якість навчання та безпеку учнів і педагогічного складу. Під час планування витрат на ремонтні роботи враховуються різноманітні фактори, такі як загальний стан будівель, знос приміщень, потреби в оновленні або модернізації певних об'єктів, а також ймовірність виникнення непередбачених ситуацій, таких як аварії чи інші надзвичайні ситуації, які можуть потребувати термінового ремонту. Незважаючи на ретельне планування, інколи виникають ситуації, коли витрати перевищують планові показники, як це сталося у 2024 році. Протягом трьох років, з 2022 по 2023, витрати на ремонтні роботи зростали. У 2023 році цей показник склав 777 800,23 грн., що на 229 784,24 грн. більше ніж у 2024 році. Це пов'язане з необхідністю термінового ремонту кількох навчальних об'єктів, які були в аварійному стані і потребували негайного втручання для забезпечення безпеки учнів та педагогів. Зокрема, серед таких ситуацій було виявлення серйозних пошкоджень будівельних конструкцій, пошкодження електричних мереж, а також потреба в оновленні системи опалення та водопостачання, що є критично важливими для нормальної діяльності навчальних закладів.

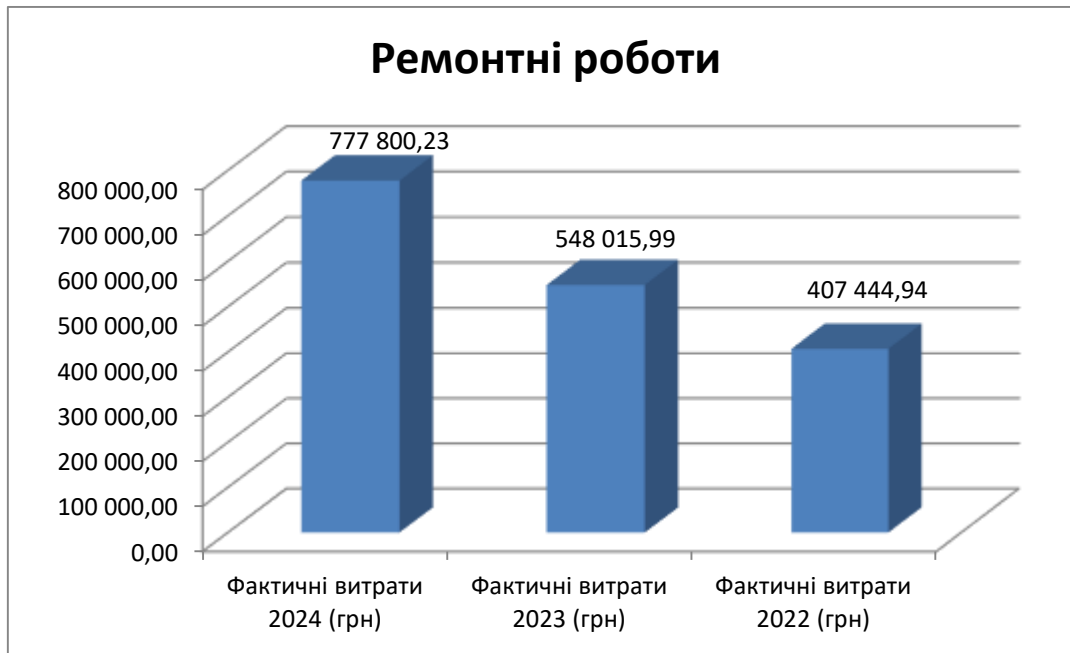

Рисунок 2.8 - Аналіз витрат на ремонтні роботи по Відділу освіти, молоді та спорт МСР у 2022-2024 роках

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

Однією з основних причин таких непередбачених витрат стала зношеність інфраструктури, що є типовою проблемою для багатьох освітніх установ, особливо в умовах обмеженого фінансування та постійної потреби у оновленні матеріально-технічної бази. Часто навчальні заклади експлуатують старі будівлі, де виникають проблеми з електропроводкою, сантехнікою, системами опалення чи іншими комунікаціями, що можуть стати небезпечними для учнів. У 2024 році ці проблеми проявилися у вигляді термінових аварійних ремонтів, що вимагало додаткових коштів для їх оперативного вирішення [8]. Проте навіть з урахуванням перевищення витрат, було важливо забезпечити проведення необхідних робіт для забезпечення безпечного середовища для навчання. Витрати на ремонтні роботи стали неминучими, адже безпека та комфорт учасників навчального процесу не повинні ставити під загрозу.

Цей випадок яскраво демонструє важливість своєчасного реагування на потреби у ремонті та технічному обслуговуванні освітніх установ. Невідкладні ремонтні роботи повинні бути частиною постійного моніторингу стану інфраструктури закладів, щоб у разі необхідності забезпечити своєчасне

фінансування та виконання робіт. У ситуації, коли виникає необхідність проведення аварійних ремонтів, важливо не тільки оперативно визначити джерела фінансування, а й запровадити систему попередження таких випадків шляхом регулярних технічних оглядів і капітальних ремонтів. Завдяки таким превентивним заходам можна знизити ймовірність великих перевищень витрат на ремонти в майбутньому і створити більш сталу основу для розвитку установи в умовах змінної економічної ситуації.

Таблиця 2.6 - Структура витрат бюджетної установи, їх планування та виконання у 2024 році

Статті витрат	Фактичні витрати 2024 (грн)	Фактичні витрати 2023 (грн)	Фактичні витрати 2022 (грн)	Відхилення від 2023		Відхилення від 2022		Коментар
				грн.	%	грн.	%	
Оплата праці з нарахуваннями	13846088,6	10351218,42	12191573,8	3494870,18	5,24	1654514,80	3,57	Підвищення заробітної плати педагогічним працівникам
Комунальні послуги	4642415,36	5029450,72	4703947,29	-387035,36	8,34	61531,93	1,31	Економія завдяки енергоефективним заходам
Харчування дітей	118458,37	0,00	0,00	118458,37	0,00	118458,37	0,00	Збільшення кількості учнів у шкільних закладах
Закупівля обладнання	449803,48	714495,74	343764,61	-264692,26	58,85	106038,87	0,85	Зекономлені кошти на закупівлю нових комп'ютерів
Ремонтні роботи	777800,23	548015,99	407444,94	229784,24	9,54	370355,29	0,90	Невідкладні ремонтні роботи в деяких навчальних закладах

Джерело: складено автором відповідно до [5, 49].

Аналіз структури фактичних витрат бюджетної установи за 2022-2024 роки дає змогу оцінити ефективність та раціональність використання бюджетних коштів. Результати цього аналізу необхідні для удосконалення складання кошторису планування витрат, підвищення ефективності роботи організації та оптимізації фінансових потоків у майбутньому. Витрати на оплату праці з нарахуваннями у 2024 році склали 13 846 088,60 грн, що на 25,24 %

більше ніж у 2023 році та на 13,15% більше від витрат 2022 року. Відхилення пояснюється підвищенням заробітної плати педагогічним працівникам, що є частиною державної політики щодо поліпшення умов праці та стимулювання освітян. Це підвищення свідчить про необхідність врахування змін у державних вимогах до заробітної плати та адаптації бюджетних коштів під нові умови. Водночас, витрати на комунальні послуги у 2024 році знизилися на 387 035,36 грн або 8,34% у порівнянні з минулим бюджетним періодом, досягнувши показника 4 642 415,36 грн. Це позитивний результат економії завдяки впровадженню енергоефективних заходів, зокрема модернізації енергетичної інфраструктури у навчальних закладах. Позитивним є той факт, що економія дозволяє зберегти кошти для інших важливих потреб установи.

У той же час, витрати на харчування дітей з'явилися у структурі витрат Відділу освіти, молоді та спорту МСР лише у 2024 році, та склали 118 458,37 грн. Це пов'язано зі збільшенням кількості учнів у шкільних закладах, та свідчить про підвищення доступності та попиту на якісне харчування у школах, що потребує додаткових витрат на забезпечення необхідної кількості продуктів і обслуговування. Напрямок закупівлі обладнання показав значне зменшення видатків — фактичні витрати у 2024 році склали 449 803,48 грн., а у 2023 році цей показник був на рівні 714 495,74 грн., що становить економію 58,85%. Це зниження було досягнуте завдяки оптимізації закупівель, зокрема за рахунок закупівлі комп'ютерної техніки в межах існуючих ресурсів, без значного підвищення витрат. Однак витрати на ремонтні роботи збільшувалися кожного року. У 2024 цей показник склав 777 800,23 грн., що на 29,54% більше ніж у 2023 році, та на 90,90% вище від показника 2022 року. Це з необхідністю здійснення невідкладних ремонтних робіт у кількох навчальних закладах, які потребували термінового втручання для підтримки їхньої експлуатаційної придатності. Це відхилення підтверджує важливість своєчасного реагування на технічні потреби та попередження можливих надзвичайних ситуацій, що можуть призвести до додаткових витрат у майбутньому. Загалом, структура витрат бюджетної установи у 2024 році свідчить про ефективне планування та

реалізацію витрат, з врахуванням змінних факторів та оперативної корекції витратних статей.

Таким чином, аналіз виконання кошторису бюджетної установи за 2024 рік свідчить про добре збалансовану та ефективно організовану фінансову політику, яка дозволяє організації досягати поставлених цілей при дотриманні фінансової дисципліни. Ретельний розподіл витрат за основними статтями бюджету, а саме оплата праці, комунальні послуги, харчування дітей, закупівля обладнання та ремонтні роботи, свідчить про грамотно побудовану стратегію управління фінансами. Кожна стаття витрат була продумана з урахуванням змінюваних умов та потреб установи, що дозволяє зберегти баланс між фінансовими ресурсами та витратами [13]. Важливим є те, що всі відхилення між плановими і фактичними витратами залишаються в межах допустимих меж, що вказує на ефективність роботи з фінансами і здатність установи оперативно коригувати витрати в разі необхідності.

Зокрема, підвищення витрат на оплату праці можна пояснити імплементацією державних ініціатив щодо підвищення заробітної плати педагогічним працівникам. Такі кроки відповідають національній політиці, спрямованій на підвищення рівня оплати праці в державному секторі, особливо в освітніх установах. Підвищення заробітної плати є важливою складовою в підвищенні мотивації працівників, що безпосередньо впливає на їх ефективність та якість виконуваної роботи. В освітніх установах, де результативність залежить від кваліфікації та мотивації педагогічного складу, підвищення оплати праці є інвестицією в розвиток кадрового потенціалу. Це рішення допомагає не лише підвищити престиж професії, але й сприяє зменшенню плинності кадрів, що в умовах дефіциту кваліфікованих кадрів є надзвичайно важливим [8]. Також підвищення зарплат дозволяє закладам утримувати своїх найкращих працівників і залучати нові таланти, що сприяє загальному покращенню якості освітнього процесу.

Водночас економія на комунальних послугах на є яскравим прикладом успішної реалізації енергоефективних заходів, спрямованих на зниження витрат

на енергоресурси. Встановлення енергоощадних технологій, таких як LED-освітлення, використання сучасних систем обігріву та утеплення будівель, дозволяє не лише значно знизити витрати на енергію, але й підтримувати екологічну стійкість установи. Це економічне рішення також має стратегічне значення, оскільки дозволяє заощаджені кошти перерозподілити на розвиток інших напрямків діяльності, таких як модернізація навчальних матеріалів, покращення інфраструктури або підвищення якості харчування. Досягнення економії в цій сфері свідчить про ефективне управління ресурсами та здатність установи адаптуватися до нових економічних умов, зберігаючи при цьому свою фінансову стабільність. Ці фактори демонструють високий рівень фінансової грамотності та стратегічного планування, яке є основою сталого розвитку бюджетних установ в умовах обмежених ресурсів. Впровадження таких рішень сприяє не лише збереженню коштів, а й забезпеченню більшої автономії установи, що дозволяє їй успішно функціонувати навіть в умовах бюджетних обмежень.

Аналіз витрат на харчування дітей показує, що виділення коштів на цю статтю витрат зумовлене збільшенням кількості учнів у шкільних закладах, що є позитивною тенденцією, адже вона свідчить про підвищений попит на послуги харчування і збільшення кількості учасників освітнього процесу. Збільшення числа учнів є відображенням зростання стабільності та привабливості шкіл для населення громади. Це підтверджує важливість забезпечення необхідних умов для всіх учнів, адже харчування є одним із основних елементів, що забезпечує здоров'я та добробут дітей [14]. Водночас, зменшення витрат на закупівлю обладнання свідчить про обґрунтовану економію внаслідок продуманих закупівель, що дозволяє спрямувати кошти на інші потреби. Що стосується ремонтних робіт, то збільшення витрат можна пояснити необхідністю термінового ремонту у навчальних закладах, що не було заплановано на початку року, але без виконання цих робіт могли б виникнути значні ризики для безпеки учнів та педагогічного процесу. Тому, усі витрати та

відхилення є результатом ефективного планування і адаптації до змін, що сприяє сталому розвитку і підтримці високої якості освітнього процесу.

Висновки до розділу 2

Висновки до розділу 2 свідчать про ефективність процесу формування та виконання кошторису бюджетної установи 2024 року у порівнянні з 2023 і 2022 роками, що дозволило забезпечити збалансоване використання бюджетних коштів та досягнення основних цілей фінансової діяльності. Аналіз витрат показав, що грамотне планування, яке враховує зміни в зовнішніх і внутрішніх умовах діяльності установи є ключовим фактором при складанні кошторису. Підвищення витрат на оплату праці, зокрема через підвищення заробітної плати педагогічним працівникам, підтверджує відповідність державній політиці і позитивно впливає на мотивацію персоналу. Економія на комунальних послугах завдяки енергоефективним заходам та зменшення витрат на закупівлю обладнання показують оптимізацію ресурсів і здатність установи ефективно використовувати наявні фінанси. Збільшення витрат на харчування дітей і ремонтні роботи свідчить про адаптацію кошторису до реальних потреб і термінових заходів, що дозволяють підтримувати високий рівень забезпечення учнів та безпеку навчальних закладів. Усі ці аспекти разом демонструють ефективну стратегію управління бюджетними коштами, що забезпечує сталий розвиток установи, підтримку її функціональних завдань і покращення матеріального становища працівників, водночас оптимізуючи витрати і реагуючи на необхідність коригування кошторису у процесі його виконання.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОШТОРИСУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЙОГО ВИКОНАННЯ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

3.1. Розробка рекомендацій щодо удосконалення процесу формування кошторису

Розробка рекомендацій щодо удосконалення процесу формування кошторису є важливим етапом для забезпечення ефективного використання бюджетних коштів у бюджетних установах. Процес формування кошторису є комплексним і потребує врахування ряду факторів, які можуть впливати на точність та реалістичність планування витрат. Однією з головних рекомендацій є впровадження системи гнучкого бюджетування, що дозволяє вчасно коригувати витрати залежно від змін у зовнішньому середовищі та внутрішній ситуації. Так, при непередбачуваних змінах вартості енергоресурсів чи потреби у додаткових закупівлях, система гнучкого бюджетування дозволить оперативно змінювати кошторис без значних фінансових втрат [4]. Це може бути досягнуто через інтеграцію спеціалізованих програмних продуктів, які автоматизують процеси прогнозування витрат і моніторингу виконання бюджету.

Іншою важливою рекомендацією є підвищення прозорості та доступності інформації щодо виконання кошторису для всіх зацікавлених сторін, включаючи керівництво установи, працівників, громадськість та органи контролю. Це передбачає не лише регулярне публікування звітів про виконання бюджету, але й детальний аналіз відхилень від планових показників, з поясненням причин таких відхилень та їхніх можливих наслідків. Прозорість цього процесу дозволяє не лише контролювати витрати, але й оцінювати ефективність фінансових рішень, а також створює основу для прийняття більш обґрунтованих рішень у майбутньому [7]. У 2024 році витрати на ремонтні

роботи мали найвищий показник у порівнянні з двома минулими роками. Така ситуація вимагає публічного пояснення причин перевищення витрат, що дозволяє уникнути непорозумінь і допомагає встановити довіру до фінансової політики установи. Прозорість також дає можливість для більш ефективного громадського та медійного контролю, оскільки будь-яке відхилення від плану стає доступним для обговорення та аналізу.

Щоб забезпечити ще більшу ефективність цього процесу, слід активно використовувати сучасні аналітичні інструменти для візуалізації відхилень у фінансових результатах. Так графіки, діаграми та інтерактивні панелі дозволяють не тільки уявити відхилення між плановими та фактичними витратами, але й показати їх динаміку в часі. Такий підхід значно полегшує сприйняття інформації для користувачів, дозволяючи керівництву установи швидко виявляти проблемні області, що потребують коригування, і ухвалювати відповідні управлінські рішення [4]. Окрім цього, наявність графічних звітів дозволяє зменшити час, необхідний для аналізу фінансових результатів, та полегшує розуміння складних фінансових даних для зовнішніх аудиторів і органів контролю, що збільшує ефективність аудиторських перевірок і підвищує загальний рівень прозорості діяльності установи. Тому важливим елементом цього процесу є не тільки внутрішня звітність, а й залучення громадськості до аналізу виконання бюджету через публікацію детальних звітів у доступних для широкої аудиторії форматах, що дасть можливість здійснювати обґрунтовану критику та пропозиції щодо поліпшення фінансової політики.

Ще одним важливим кроком є удосконалення системи контролю за виконанням кошторису, що передбачає розширення функцій внутрішнього аудиту. У 2024 році збільшення витрат за статтею «Оплата праці з нарахуваннями», у порівнянні з 2023 роком, може бути результатом підвищення заробітної плати педагогічних працівників, однак для запобігання зайвих витрат і можливих помилок в майбутньому, контроль з боку внутрішнього аудиту має бути посилений. Регулярні перевірки фактичних витрат і їх порівняння з плановими дозволяють виявити потенційні проблеми на ранніх етапах і вжити

необхідних заходів для коригування витрат, тим самим знижуючи ризик бюджетних перевитрат. Підвищення ефективності контролю може бути досягнуто через застосування сучасних інформаційних технологій, зокрема інтеграцію електронних платформ для моніторингу витрат і зворотного зв'язку з підрозділами, що безпосередньо виконують кошторисні витрати.

Крім того, надзвичайно важливим аспектом для підвищення ефективності складання та контролю виконання кошторису є систематичне підвищення кваліфікації працівників, які займаються цією діяльністю. Це дозволить забезпечити високий рівень професіоналізму в галузі бюджетного планування та управління фінансами, що є необхідною умовою для ефективного розпорядження державними коштами. Працівники, які безпосередньо відповідають за формування кошторису та контроль за його виконанням, повинні мати глибокі знання щодо сучасних методів фінансового аналізу, економічного прогнозування та обліку витрат. Враховуючи швидкий розвиток технологій і постійні зміни в законодавстві, навчання за програмами підвищення кваліфікації стає важливою складовою професійного розвитку цих фахівців. Зокрема, спеціалізовані курси та тренінги, що зосереджуються на сучасних методах фінансового планування, можуть значно підвищити рівень ефективності роботи бюджетних установ, допомагаючи працівникам краще орієнтуватися в сучасних тенденціях і підходах до складання кошторису. [31, с. 380] Окрім того, це дозволить впроваджувати інноваційні методи бюджетування, такі як програмно-цільове бюджетування, яке дає змогу чітко визначити пріоритети та найбільш важливі напрямки витрат, направляючи ресурси на найбільш актуальні завдання. В результаті цього, бюджетні установи зможуть більш ефективно використовувати обмежені фінансові ресурси, забезпечуючи їх максимальну віддачу для розвитку ключових галузей і соціальних програм. Тому регулярне навчання і підвищення кваліфікації фахівців є ключовим елементом для досягнення високого рівня фінансової ефективності в роботі державних установ.

Таким чином, удосконалення процесу формування кошторису вимагає не лише вдосконалення технічних аспектів, таких як використання новітніх програмних рішень для автоматизації обліку та планування витрат, але й глибшого стратегічного підходу до планування фінансів. Це включає в себе не тільки точне прогнозування можливих витрат та забезпечення резервів для непередбачених ситуацій, але й створення ефективної системи контролю за витратами, що включає регулярні аудити, ревізії та моніторинг на всіх етапах виконання кошторису. Прозорість у витратах і регулярне звітування дозволяють своєчасно виявляти та коригувати будь-які відхилення від плану, забезпечуючи тим самим ефективне використання бюджетних коштів та мінімізацію фінансових ризиків [26]. Поряд з технічними вдосконаленнями необхідно також значну увагу приділяти розвитку персоналу, який має бути добре навченим у питаннях управління бюджетом, планування та контролю витрат. Формування команди професіоналів, здатних грамотно здійснювати фінансове планування та моніторинг, є необхідною умовою для досягнення стабільного фінансового стану та ефективного використання ресурсів.

Впровадження запропонованих рекомендацій сприятиме значному підвищенню ефективності використання бюджетних коштів, що є важливим етапом на шляху до зниження ризиків перевитрат і непотрібних фінансових втрат. Це, в свою чергу, забезпечить стабільний фінансовий розвиток бюджетних установ у довгостроковій перспективі, дозволяючи їм не тільки зберігати свою фінансову стабільність, але й розвиватися в умовах мінливого економічного середовища. Важливим аспектом є те, що покращена система фінансового планування і контролю дозволяє своєчасно реагувати на зміни в економічній ситуації та на можливі непередбачувані витрати, що підвищує загальну гнучкість бюджетних установ і дозволяє їм адаптуватися до змін. Крім того, підвищення ефективності управління бюджетними коштами сприятиме збільшенню прозорості в процесі використання державних ресурсів, що в свою чергу дозволить зміцнити довіру з боку громадськості та державних органів до управлінських практик у бюджетних установах. Така прозорість є важливою

для зниження рівня корупції та нецільового використання коштів, що особливо актуально в умовах обмежених ресурсів. Вдосконалення фінансового управління також дасть змогу ефективніше спрямовувати кошти на пріоритетні соціальні напрямки, такі як освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та інші важливі для розвитку суспільства галузі [4]. Це дозволить забезпечити більш ефективне використання державних коштів на тих напрямках, які мають найбільший вплив на добробут населення. Врахування всіх цих факторів допоможе забезпечити сталий розвиток бюджетних установ, дозволить оптимізувати витрати на найважливіші соціальні потреби та забезпечити стабільність і зростання на всіх етапах фінансового планування та управління, що є необхідним для збереження фінансової стійкості і реалізації довгострокових цілей розвитку.

3.2. Удосконалення організації обліку та контролю за формуванням та виконанням кошторису

Удосконалення організації обліку та контролю за формуванням та виконанням кошторису в бюджетних установах є надзвичайно важливим етапом для забезпечення належного фінансового управління. У зв'язку з необхідністю забезпечення прозорості, ефективності та оперативності в управлінні витратами, бюджетні установи повинні використовувати комплексний підхід, який включає не лише класичні методи обліку, а й інтеграцію новітніх інформаційних технологій для автоматизації фінансових процесів. Впровадження автоматизованих систем, а саме АІС Місцеві бюджети дозволяє значно зменшити кількість людських помилок, пришвидшити обробку фінансових даних і зробити процеси формування та виконання кошторису більш прозорими [29]. Це дозволяє ефективніше контролювати витрати, що дозволяє вчасно реагувати на можливі відхилення від запланованих параметрів, а також здійснювати необхідні коригування до того, як ці відхилення приведуть до значних негативних наслідків. Крім того, використання таких систем дає

змогу знизити адміністративні витрати, оскільки автоматизовані процеси дозволяють звільнити персонал від рутинних операцій і забезпечити більше часу для стратегічних завдань

Рисунок 3.1 - Шляхи удосконалення організації обліку та контролю за виконанням кошторису по Відділу освіти молоді та спорту Межівської селищної ради

Джерело: складено автором відповідно до [33, 39, 49,].

Для покращення роботи відділу освіти особливу увагу слід приділяти створенню ефективної внутрішньої системи контролю, яка має постійно моніторити виконання кошторису та забезпечувати своєчасну виявленість відхилень. Це включає регулярні перевірки і аудити як з боку внутрішніх служб, так і незалежних зовнішніх аудиторів, що дозволяє не тільки виявляти невідповідності між плановими та фактичними витратами, але й визначати причини таких відхилень. Важливою складовою є також регулярне оновлення та перегляд політик і процедур контролю, що повинно відповідати сучасним

вимогам та умовам функціонування бюджетної установи. Створення прозорих механізмів фінансової звітності та контролю за допомогою внутрішнього аудиту і автоматизованих систем дозволяє значно зменшити ризики зловживань, корупції та неефективного використання бюджетних коштів [7]. Всі ці заходи дозволяють забезпечити стабільність фінансової діяльності установи, створити надійний фундамент для її розвитку та підвищити довіру громадськості та державних органів до діяльності бюджетних установ.

Однією з основних складових удосконалення роботи відділу є інтеграція сучасних інформаційних систем, що дозволяють здійснювати безперервний моніторинг виконання кошторису в режимі реального часу. Це може бути досягнуто через впровадження спеціалізованих програмних продуктів для автоматизації складання кошторису, обліку витрат та контролю за їх виконанням. Зокрема необхідно більше приділяти уваги введенню даних до програмного комплексу АІС Місцеві бюджети, для отримання коректної та точної інформації щодо залишків асигнувань та стану виконання кошторису. Слід зазначити що використання цього програмного забезпечення, дозволяє відслідковувати рух коштів по кожній статті бюджету, автоматично фіксуючи всі витрати, сприяє своєчасному виявленню відхилень та оперативному коригуванню фінансових планів. Дане програмне забезпечення дозволяє не лише вести облік витрат, але й генерувати звіти, які можуть бути використані для внутрішнього і зовнішнього аудиту, а також для аналізу ефективності фінансових рішень. Відділу освіти, молоді та спорту МСР, для забезпечення безперервного моніторингу за виконання кошторису, щодня необхідно завантажувати казначейські виписки та робити інтеграцію з «Logica», це дозволить побачити суми використаних коштів, визначити залишки планових призначень та в разі необхідності перерозподілити їх на необхідні статті видатків.

Для ефективної роботи відділу слід створити та впровадити чітку систему звітності, яка стане ключовим етапом у забезпеченні ефективного контролю за виконанням кошторису. Всі структурні підрозділи відділу освіти повинні мати

чітко визначену відповідальність за виконання своєї частини кошторису, що забезпечить прозорість і підзвітність на всіх рівнях. Зворотний зв'язок між керівниками підрозділів і фінансовими службами дозволить своєчасно реагувати на будь-які відхилення від запланованих витрат. Важливо, щоб кожен підрозділ мав можливість пояснити причини перевищення витрат, і щоб ці пояснення стали основою для подальшого коригування кошторису [28]. Крім того, система звітності повинна бути інтегрована в автоматизовану платформу, яка дозволяє збирати, обробляти і аналізувати дані в реальному часі. Такий підхід забезпечить своєчасне виявлення відхилень і дасть змогу вносити необхідні коригування ще до того, як перевищення витрат стане критичним.

Також необхідно забезпечити ефективний внутрішній контроль, який є невід'ємною частиною процесу управління кошторисом в будь-якій бюджетній установі. Для цього необхідно створити відповідні механізми, які не лише дозволять здійснювати контроль витрат, а й сприятимуть постійному вдосконаленню професійних навичок працівників, що безпосередньо займаються фінансовим плануванням та контролем за виконанням кошторису. Зокрема, важливо щоб кожен співробітник, відповідальний за управління бюджетними коштами, мав чітке уявлення про процедури контролю витрат, розумів їх значення для фінансової стабільності установи і був здатний діяти у відповідності до найкращих практик фінансового управління.

Регулярні тренінги та семінари, що проводяться в рамках підвищення кваліфікації, забезпечать працівників необхідними знаннями та навичками для ефективного реагування на будь-які можливі проблеми, що можуть виникнути на етапах планування та виконання кошторису. Крім того, така навчальна діяльність сприятиме зміцненню внутрішньої культури контролю, дозволяючи швидко виявляти і коригувати відхилення від планових показників. У результаті успішної реалізації цих заходів буде створена стабільна і прозора система фінансового контролю, яка допоможе не тільки забезпечити ефективне управління витратами, але й мінімізувати можливі фінансові ризики для

бюджетних установ, забезпечуючи їх стабільний розвиток навіть в умовах економічної нестабільності.

Ще одним важливим аспектом є підвищення прозорості та доступності інформації для всіх зацікавлених осіб, що дозволить значно покращити ефективність управління кошторисом. Оскільки бюджетні кошти є публічними і мають бути спрямовані на досягнення найважливіших цілей установи, важливо, щоб всі зміни в кошторисі, зокрема випадки перевищення витрат, були детально обґрунтовані і відкриті для перевірки як з боку керівництва установи, так і з боку зовнішніх органів контролю, таких як аудиторські служби та державні установи. Це дозволяє не тільки уникнути помилок у розподілі коштів, але й своєчасно реагувати на будь-які порушення чи невідповідності, що можуть виникнути під час виконання кошторису. Публікація звітів, які містять детальну інформацію про виконання кошторису, дозволить керівництву здійснювати оперативний контроль, а також надасть можливість зовнішнім аудиторам та контролюючим органам здійснювати свою роботу на високому рівні, гарантуючи, що витрати здійснюються відповідно до встановлених стандартів і норм. Для того щоб зробити інформацію про використання бюджетних коштів більш доступною, необхідно її публікувати на відповідних платформах. Зокрема, це може бути Є-Data / Портал відкритих даних про публічні фінанси та система «Єдиний веб-портал використання публічних коштів» - ProZorro.

Таке вдосконалення процесу звітності, зокрема через створення єдиного електронного ресурсу, на якому будуть регулярно публікуватися звіти про виконання кошторису та відображатися значні відхилення від планових показників, є важливим кроком до підвищення ефективності контролю та забезпечення фінансової прозорості. Такий підхід не лише зміцнить внутрішній контроль, а й сприятиме формуванню довіри до фінансової діяльності установи з боку громадськості, державних органів і потенційних партнерів. Крім того, доступність цієї інформації дозволить громадянам, неурядовим організаціям та іншим зацікавленим сторонам активно моніторити використання публічних коштів і брати участь у процесі контролю, що позитивно позначиться на

підвищенні рівня підзвітності та прозорості в управлінні бюджетними ресурсами.

Для поліпшення організації обліку та контролю за формуванням і виконанням кошторису у відділі освіти важливим аспектом є удосконалення кадрової політики, оскільки кваліфіковані працівники є основою для ефективного фінансового управління. Працівники, що займаються складанням кошторису, повинні мати не лише глибокі знання в області бюджетування та управління витратами, але й володіти сучасними методами фінансового планування, аналітики, прогнозування витрат, а також вміти ефективно використовувати інформаційні технології для автоматизації обліку і контролю [13]. Тому регулярне навчання і підвищення кваліфікації персоналу є важливим інструментом, що дозволяє забезпечити належну організацію процесів управління кошторисом і контролю за його виконанням. Програми підвищення кваліфікації повинні включати новітні підходи до фінансового планування та контролю, зокрема навчання використанню аналітичних інструментів, які дозволяють оцінювати ефективність витрат, прогнозувати можливі відхилення від планових показників і надавати рекомендації щодо коригування бюджету. Окрім того, спеціалізовані курси повинні зосереджуватися на освоєнні новітніх методів фінансового моніторингу та оцінки ефективності використання бюджетних коштів, що сприятиме поліпшенню якості прийняття управлінських рішень. Такий підхід забезпечить не лише професіоналізм у складанні кошторису, але й дозволить знизити ймовірність помилок у процесі виконання бюджету, забезпечуючи більш прозоре і ефективне використання бюджетних коштів [4].

Найважливішим аспектом удосконалення організації обліку та контролю за виконанням кошторису для Відділу освіти, молоді та спорту МСР є встановлення чітких і ефективних процедур для виявлення та коригування відхилень від планових показників. Такий підхід дозволяє оперативно реагувати на будь-які непередбачені ситуації, мінімізувати їхній вплив на загальний бюджет установи та забезпечити стабільність фінансових потоків. Крім того, це

дозволяє більш ефективно управляти ризиками, пов'язаними з можливими перевитратами, що виникають через непередбачені обставини або помилки в процесі планування. Створення чіткої системи моніторингу, де кожне відхилення буде ретельно аналізуватися та документуватися, є важливим елементом у підвищенні фінансової прозорості та відповідальності за витрати бюджетних коштів.

У 2024 році відділ освіти зіткнувся з ситуацією, коли відбулося суттєве збільшення витрат на ремонтні роботи, ніж у попередніх періодах. Це відхилення вказує на необхідність здійснення детального аналізу причин, які призвели до такого перевищення витрат. Причини можуть бути різними, і кожна з них потребує окремого вивчення та розгляду. Зокрема технічні проблеми, що виникли під час виконання ремонтних робіт, можуть бути результатом старіння інфраструктури або неочікуваних дефектів, які виявилися лише під час проведення робіт. Це, в свою чергу, вимагає додаткових витрат на ремонт, що виходять за межі початкових планів [49]. Також варто враховувати можливі зміни на ринку матеріалів та послуг, які мають значний вплив на вартість робіт. Зростання цін на будівельні матеріали чи нестабільність вартості послуг постачальників може призвести до того, що заплановані витрати на ремонтні роботи вже не покривають реальних потреб. Важливо також враховувати фактори, пов'язані з затримками в постачанні або виконанні робіт, що може спричинити додаткові витрати, такі як понаднормові витрати або необхідність залучення додаткових робітників. Тому, здійснивши комплексний аналіз усіх цих факторів, можна не лише виявити джерела додаткових витрат, але й зрозуміти, як подібні ситуації можна передбачити в майбутньому, щоб мінімізувати їхній вплив на фінансування. Це дозволить удосконалити планування ремонтних робіт, забезпечити більш точне визначення витрат та підвищити ефективність управління бюджетними ресурсами, що є важливим для забезпечення стабільності фінансування в подальшому.

Важливо, щоб процес коригування відхилень не обмежувався лише виявленням причин перевищення витрат, а включав у себе й розробку

конкретних рекомендацій та заходів для їх уникнення в майбутньому. Це потребує комплексного підходу, що передбачає не лише усунення наслідків поточних перевищень витрат, але й попередження подібних ситуацій у майбутньому. Одним із важливих кроків є оптимізація процедур закупівель, адже ефективне управління закупівельними процесами може значно знизити витрати та зменшити ймовірність виникнення непередбачених фінансових навантажень. Крім того, укладання більш вигідних контрактів на поставку матеріалів або обслуговування дозволить закріпити умови, які зменшують фінансові ризики, зокрема, через фіксовані ціни на певний період чи забезпечення знижок при великих обсягах закупівель [28]. Використання механізмів прогнозування цінових коливань на ринку також є важливим елементом стратегії управління витратами, оскільки допоможе точніше оцінювати витрати на матеріали та послуги в довгостроковій перспективі, враховуючи зміни ринкової ситуації. Ще одним важливим заходом може бути створення резервного фонду для покриття непередбачених витрат. Такий фонд дозволяє мати фінансову подушку безпеки, що зменшує залежність від випадкових факторів та допомагає зберігати фінансову стабільність у разі виникнення непередбачених витрат. В результаті таких заходів установи зможуть краще управляти своїми коштами, ефективніше планувати витрати та забезпечити більш точне виконання бюджету, що в кінцевому підсумку сприятиме фінансовій стабільності та розвитку організації в цілому.

Для ефективного управління відхиленнями від затвердженого кошторису необхідно впровадити комплексну систему фіксації та аналізу всіх відхилень, що дозволить оперативно виявляти та коригувати негативні фінансові тенденції. Така система повинна включати регулярне складання звітів про виконання кошторису, в яких надаються детальні відомості про фактичні витрати, а також вказується, які витрати перевищили планові показники, причини цих перевищень і конкретні заходи, що були вжиті для їх коригування. Для цього кожен підрозділ установи має регулярно подавати актуальну інформацію щодо виконання своєї частини бюджету, що дозволить виявляти відхилення на ранніх

етапах і вчасно реагувати на них. Це створює можливість для оперативного виявлення фінансових проблем і дозволяє коригувати кошторис ще до того, як відхилення стане критичним для загальної фінансової стабільності установи. Важливою частиною цієї системи є чітко визначені процедури для коригування витрат, що дозволяють оперативно реагувати на зміни та адаптувати бюджет до реальних умов, враховуючи нові обставини, які можуть виникнути в процесі виконання кошторису. Такі процедури повинні включати в себе етапи перевірки витрат, аналізу причин перевищення планових витрат, перегляду кошторису та затвердження змін у разі необхідності. Для забезпечення належного контролю та прозорості процесу ці процедури повинні бути підкріплені відповідними внутрішніми нормативними документами, що гарантують чітке дотримання бюджетних норм і стандартів [24]. Це, в свою чергу, сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами, зменшенню ризиків перевищення витрат і забезпеченню більш стабільного фінансового розвитку організації в цілому.

Таким чином, удосконалення організації обліку та контролю за формуванням та виконанням кошторису є багатогранним процесом, що вимагає інтеграції сучасних інформаційних технологій, посилення внутрішнього аудиту, покращення прозорості та доступності фінансової інформації, а також постійного підвищення кваліфікації працівників бюджетних установ. Впровадження сучасних інформаційних систем дозволяє автоматизувати процеси складання, обліку та контролю за кошторисом, що зменшує ймовірність людських помилок, підвищує ефективність роботи та знижує витрати на обробку інформації. Посилення внутрішнього аудиту дозволяє не лише своєчасно виявляти відхилення від планових показників, але й запобігати можливим порушенням, що забезпечує більшу прозорість і контроль за використанням бюджетних коштів. Удосконалення процедур звітності та аналізу витрат дозволить створити чітку картину фінансового стану установи, яка буде доступною для всіх зацікавлених сторін, що в свою чергу підвищить довіру до фінансової політики та управління бюджетними коштами. Постійне

підвищення кваліфікації працівників, що займаються складанням та обліком кошторису, є невід'ємною частиною цього процесу, оскільки фахівці повинні бути обізнані не лише з основами бюджетування, але й з новітніми методами управління фінансами, аналітики, прогнозування витрат та сучасними інформаційними технологіями [8]. У сукупності ці заходи сприятимуть не тільки покращенню точності, своєчасності та ефективності управління фінансами, але й досягненню більш раціонального використання бюджетних коштів, що, в свою чергу, забезпечить фінансову стабільність і стійкість установи, дозволяючи ефективно реалізувати соціально важливі проекти та послуги для громадян.

Висновки до розділу 3

За результатами дослідження у розділі 3 слід зазначити, що ефективне обліково-аналітичне забезпечення формування та виконання кошторису є невід'ємною частиною фінансового управління бюджетними установами. Процес складається з кількох ключових етапів, починаючи від збору і обробки даних про витрати до складання звітності та коригування планів.

Найважливішими аспектами є правильний розподіл ресурсів на етапі формування плану видатків, своєчасне виявлення відхилень від плану на етапі моніторингу виконання кошторису, а також коригування кошторису при виникненні необхідності додаткових фінансових ресурсів для виконання конкретних статей бюджету. Окрім того, значну роль у забезпеченні ефективного фінансового управління відіграють звітність і коригування планів у разі необхідності, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в умовах фінансування. Останній етап — аналіз ефективності використання коштів — є важливим для оптимізації витрат. Усі ці етапи є взаємопов'язаними та сприяють не тільки виконанню кошторису, але й досягненню високої ефективності в управлінні фінансами, що в свою чергу забезпечує раціональне використання бюджетних коштів та досягнення соціальних і освітніх цілей установи.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кошторису бюджетної установи важливим етапом є складання та коригування бюджету, що залежить від точного планування витрат і постійного моніторингу їх виконання. Зокрема, правильний розподіл ресурсів по статтях витрат, зокрема на оплату праці, комунальні послуги та інші основні витрати, дозволяє забезпечити ефективне фінансове управління та своєчасне реагування на відхилення від запланованих сум. Застосування аналітичних інструментів для виявлення відхилень і оперативне коригування кошторису є важливим для досягнення фінансової стабільності установи та ефективного використання ресурсів.

Важливим компонентом є також обліково-аналітичне забезпечення процесу виконання кошторису, яке складається з кількох взаємопов'язаних етапів, починаючи від збору та обробки інформації до складання звітності про виконання кошторису. Це забезпечує точність і коректність у фінансових операціях, що є критичним для стабільної роботи бюджетної установи. Оскільки кошторис складається з багатьох статей витрат, на кожному етапі важливо забезпечити детальний аналіз витрат, що дозволяє знижувати ризики фінансових помилок та забезпечити прозорість процесів.

Контроль за виконанням кошторису є одним із основних принципів фінансового управління, який забезпечує стабільність та ефективність використання бюджетних коштів. Цей процес вимагає регулярного моніторингу витрат, щоб вчасно виявляти відхилення від планових показників і вживати необхідних заходів для коригування фінансових планів. Зазвичай на цьому етапі проводяться ревізії та аудити, які дозволяють оцінити точність та обґрунтованість витрат, а також визначити можливі недоліки або помилки у фінансових операціях. Використання спеціалізованих програмних продуктів для обліку та планування витрат є важливою частиною цього процесу, оскільки ці програми забезпечують автоматизовану обробку даних, створення звітів і

аналітичних оглядів, що дозволяють оперативно відстежувати виконання кошторису. Така система дозволяє зберігати високий рівень точності у фінансових операціях, а також ефективно виявляти відхилення від запланованих витрат на будь-якому етапі виконання бюджету. Завдяки своєчасному виявленню помилок та невідповідностей, органи управління можуть вживати заходи для коригування фінансових планів, знижуючи витрати та оптимізуючи використання бюджетних ресурсів. Окрім того, такий контроль за витратами підвищує прозорість фінансових операцій, сприяє кращому використанню ресурсів та покращує загальну ефективність фінансового управління в бюджетних установах, забезпечуючи їх здатність до досягнення встановлених фінансових та соціальних цілей.

Висока ефективність управління фінансами досягається завдяки не лише чіткій організації процесу складання кошторису, але й безперервному аналізу виконання бюджету на всіх етапах його реалізації. Одним із основних аспектів цього процесу є детальний контроль витрат на етапі формування кошторису, що дозволяє не лише забезпечити точне прогнозування фінансових потреб установи, а й оперативно реагувати на будь-які відхилення у порівнянні з плановими показниками. Завдяки регулярному порівнянню планових і фактичних витрат, органи управління можуть своєчасно виявити перевитрати або недоцільне використання коштів, що дозволяє коригувати бюджетні плани і приймати необхідні заходи для стабілізації фінансової ситуації. Таке постійне коригування і аналіз дає можливість не тільки уникати перевитрат, а й підвищити результативність фінансових операцій у довгостроковій перспективі. Цей підхід забезпечує прозорість фінансових потоків та сприяє більш раціональному використанню обмежених ресурсів, що в свою чергу допомагає зберігати фінансову стабільність установи і досягати поставлених соціальних і освітніх цілей. Ретельний контроль і аналіз виконання кошторису є основою для оптимізації витрат і покращення ефективності роботи бюджетної установи, що дозволяє забезпечити стійкий розвиток в умовах економічної нестабільності.

Зокрема, для забезпечення сталості фінансової ситуації установи важливим є оптимізація витрат на енергоспоживання, яке є однією з найбільших статей витрат у бюджетних організаціях. Враховуючи високі витрати на енергоносії, які постійно зростають, інвестування в енергоефективні заходи стає не лише необхідністю, а й стратегічним кроком для забезпечення стабільності фінансів. Такі заходи, як термомодернізація будівель, утеплення стін, заміна старих вікон на енергоефективні та встановлення сучасних систем опалення, дозволяють значно знижувати витрати на енергію, що є одним із основних джерел фінансових навантажень. Окрім того, ці заходи мають позитивний вплив на екологічний стан, оскільки зменшують викиди в атмосферу та знижують залежність від неонових джерел енергоресурсів. Такий підхід не лише сприяє економії значних бюджетних коштів, але й дозволяє забезпечити сталий розвиток установи в умовах постійних економічних змін, зростаючих цін на енергоносії та зростаючих вимог до енергозбереження в контексті глобальних екологічних ініціатив. Водночас, ефективне використання енергетичних ресурсів позитивно позначається на іміджі установи, адже відображає її орієнтацію на сталий розвиток та інноваційні рішення. У результаті такої оптимізації можна досягти не тільки значної економії, а й зменшення впливу на навколишнє середовище, що відповідає сучасним вимогам ефективного і екологічного управління фінансами в державному секторі.

На завершення можна стверджувати, що забезпечення ефективного фінансового управління кошторисом є основою стабільної та результативної роботи будь-якої бюджетної установи. Важливою складовою цього процесу є постійний моніторинг витрат, який дозволяє вчасно виявляти відхилення від планових показників і приймати необхідні коригувальні заходи. Крім того, регулярна звітність і аналіз виконання кошторису є інструментами, що дають змогу оцінити ефективність використання фінансових ресурсів, визначити слабкі місця в управлінні бюджетом і вжити заходів для оптимізації витрат. Завдяки чіткій організації процесу обліку та виконання кошторису, установи

можуть не лише забезпечити виконання планових витрат, а й досягти значних результатів у реалізації соціальних, освітніх та інших пріоритетних цілей. Окрім того, впровадження аналітичних інструментів дозволяє підвищити прозорість фінансових операцій, знизити ризики помилок та зловживань, а також забезпечити ефективне використання бюджетних коштів на всіх етапах їх розподілу та витрачання. Таким чином, ефективне фінансове управління кошторисом є ключовим фактором у забезпеченні стабільності та розвитку бюджетних установ, сприяючи досягненню високих соціальних результатів і покращенню якості послуг для громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Облік в бюджетних установах: навч. посібник / К. В. Безверхий. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 312 с.
- 2.Лучко М.Р. Контроль у державному секторі економіки: навч. посіб / М. Р. Лучко, Н. М. Зорій, Н. М. Хорунжак. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 287 с.
- 3.Бондаренко Н. М. Сучасні підходи до сутності доходів і видатків бюджетних установ // Економіка та суспільство: електр. фах. вид. 2017. №8. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/119.pdf (дата звернення 26.04.2025)
- 4.Безверхий К. В. Облік в бюджетних установах: Навч. посіб. / К. В. Безверхий. – Київ: «Центр учбової літератури», 2020. – 312 с.
- 5.ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ МЕЖІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
URL: <https://registry.edbo.gov.ua/university/4832/> (дата звернення 26.04.2025)
- 6.ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ МЕЖІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/41796210/ (дата звернення 26.04.2025)
- 7.Даценко Г. В. Фінансовий контроль за виконанням кошторису бюджетних установ, визначення основних етапів / Г. В. Даценко, Т. В. Поліхун // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 312-318.
- 8.Бухгалтерський облік і звітність закладів вищої освіти в умовах імплементації міжнародних стандартів: монографія / Н. І. Сушко, С. О. Левицька, Т. В. Ларікова та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ловінської ; ДННУ «Акад. фін. управління». Київ, 2019. 504 с.
- 9.Дмитришин М.В. Моделі джерел фінансування вищих навчальних закладів різних країн світу Науково-інформаційний вісник. Економіка. – 2014. №9. С. 305-311.

10. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>
11. Місцеві фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2014. – 448 с.
12. Ковальчук С.П. Визначення пріоритетних напрямів удосконалення системи фінансового контролю в контексті європейської інтеграції / Ковальчук С.П. Загородня І.О. Збірник наукових праць всеукраїнської науково–практичної Інтернет–конференції «Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю». – Вінниця: Видавничо– редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – С.16–18.
13. Ковтун Н.В. Удосконалення системи обліку і контролю в бюджетних установах за результатами аналізу виконання кошторису (на прикладі Інституту технічної теплофізики НАН України). Економіка: реалії часу. 2014. № 5 (15). С.96-102.
14. Крук, О. М. Аналіз кошторису видатків бюджетних установ / Крук, О. М., Кончатна, В. С. // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії № 3 (39). – 2016. – С. 107 – 112.
15. Лемішовський В. І. Бюджетні установи: бухгалтерський облік, національні стандарти, оподаткування та звітність. Навч. посібник / За ред. В. І. Лемішовського. - Львів: ТЗОВ „АФ „Західна аудиторська група", 2016. - 1024 с.
16. Яцишин С. Р., Шобська Д. І. Кошторисне фінансування, як основний метод бюджетного забезпечення суб'єктів державного сектору економіки Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 28 черв. 2019 р.] / редкол. : В. М. Рожeluk, Н. М. Хорунжак, І. Д. Бенько [та ін.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 50-52.
17. Думікян А. К. Інституційна трансформація моделі фінансового забезпечення поточної діяльності бюджетних установ/А. К. Думікян // Економіка та держава. -Київ, 2018/1,N № 2.-С.119-123

- 18.Бурлуцька К. В, Чуприна Л. В., Гриценко Л. В., Воронкова А. О. Особливості формування та використання коштів бюджетних установ. Економіка Фінанси Право. 2018. № 4-С 37-39
- 19.Лисяк Л. В., Дубовська О. В. Особливості кошторисного планування видатків закладів загальної середньої освіти та напрями його вдосконалення. Бізнес Інформ. 2014. № 12. С. 416–420.
20. Фінанси бюджетних установ [Текст] : навч. посіб. / Надія Анатоліївна Дехтяр, Ольга Валеріївна Дейнека, Ольга Василівна Люта, Наталія Георгіївна Пігуль ; за заг. ред. Н. А. Дехтяр. — Суми : Сумський державний університет, 2020. — 229 с.
- 21.Атамас П. Й. Облік у бюджетних установах : навч. посіб. – 5-те вид., переробл. та допов./П. Й. Атамас, О. П. Атамас. – К. : Центр учбової літ-ри, 2018. - 392 с.
- 22.Котенко Н.В., Решетняк Я.В. Фіскальна децентралізація: досвід вразливості сільських територіальних громад в Україні. IV Міжнародна науковопрактична конференція «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» м. Одеса. Травень. 2017. С. 243–245.
- 23.Павликівська О. І. Методологічні підходи до визначення сутності доходів та витрат / О. І. Павликівська, Л. І. Марущак // Бізнес Інформ. - 2016. - № 10. - С. 343-348.
- 24.Палюх М. Контрольна функція бухгалтерського обліку [Текст] / Микола Палюх // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. - С. 161- 164.
- 25.Пантелєєв В.Г. Облік у бюджетних установах: Навчальний посібник/ В. П. Пантелєєв. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 278 с.
- 26.Джерелейко Т. В. Модернізація бухгалтерського обліку в державному секторі економіки за доходами і видатками та шляхи її реалізації. Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 28 грудня 2018 р.] / редкол. :

- Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew 74 [та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 65-68.
- 27.Ростоцька, О. Форми бюджетного фінансування. Збірник наукових праць студентів кафедри обліку в бюджетній та соціальній сфері. Тернопіль,ТНЕУ. С.16-19.
 - 28.Сарапіна О.А. Організація бухгалтерського обліку в установах державного сектору економіки: теоретико-методологічні та практичні підходи / О.А. Сарапіна //Вісник Черкаського університету: Серія «Економічні науки». - 2019. №1 - С. 131-143.
 - 29.Воронкова Т. Є, Мельник А. О. Форми та методи фінансового забезпечення діяльності бюджетних установ. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21-22. С. 68-72.
 - 30.Свірко С.В. Бюджетний облік в Україні: новації ХХІ ст. /С.В.Свірко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2017.№1(36).С.221-246.
 - 31.Сутність фінансового результату діяльності бюджетної установи URL: <http://nkkep.com/wp-content/uploads/2020/03/Lektsiya-23-OZBU.pdf> (дата звернення 26.04.2025)
 - 32.Сушко Н.І. Класифікація надходжень і витрат в процесі казначейського обслуговування державного бюджету в умовах євроінтеграції /Н.І.Сушко// Scientific Journal «ScienceRise»№2016.№2/1(19).С.47-54.
 - 33.Фальченко О. О. Основні аспекти контролю та аудиту виконання кошторису бюджетних установ / О. О. Фальченко, В. М. Чумак // Інноваційно-інвестиційне забезпечення сталого соціально-економічного розвитку України : кол. монографія / ред. О. В. Манойленко. – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – Розд. 1. – С. 48-55.
 - 34.Порядок складання типових форм меморіальних ордерів та інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору, наказ Міністерства фінансів України 08.09.2017 № 755. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17> (дата звернення 26.04.2025)

- 35.Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF> (дата звернення 26.04.2025)
- 36.Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, наказ Міністерства фінансів 24.01.2012 № 44. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>. (дата звернення 26.04.2025)
- 37.Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57, зі змінами та доповненнями. URL: www.zakon.rada.gov.ua (дата звернення 26.04.2025)
- 38.Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями URL: www.zakon.rada.gov.ua (дата звернення 26.04.2025)
- 39.Фінанси бюджетних установ : навч. посіб. Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль ; за заг. ред. Н. А. Дехтяр. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с
- 40.Середа О. С. Фінансування бюджетних установ: проблеми і перспективи. 2021 рік. № 34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-53> (дата звернення 26.04.2025)
- 41.Бюджетний кодекс України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456> (дата звернення 26.04.2025)
- 42.План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, наказ Міністерства фінансів України 31.12.2013 № 1203 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#n14> (дата звернення 26.04.2025)
- 43.Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57, зі змінами та доповненнями. URL: www.zakon.rada.gov.ua (дата звернення 26.04.2025)
- 44.Ситник Н. С., Західна О. Р., Стасишин А. В., Шушкова Ю. В. Бюджетна система в таблицях схемах: Навчальний посібник, Львів: Видавництво «Апріорі», 2017. 180 с

45. Таукешева Т. Д. Фінансове планування діяльності бюджетних установ : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 405 с.
46. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів, наказ Міністерства фінансів України 23.08.2012 № 938. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12> (дата звернення 26.04.2025)
47. Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12> (дата звернення 26.04.2025)
48. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія. Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, Т. А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук Л. Л. Гриценко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 379 с.
49. Офіційний сайт Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради. URL: <https://metodist.dnepredu.com/> (дата звернення 26.04.2025)
- 50.. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>
- 51.. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектора URL: www.minfin.gov.ua/
52. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: www.minfin.gov.ua
53. Савченко В. Ф., Маклюк О. В. Державна фінансова політика – гарантія економічної безпеки в управлінні об'єднаними територіальними громадами. Банківська справа. №2 (154). 2021. С. 96–107.

ДОДАТКИ

ДЕРЖАВНА КАЗНАЧЕРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕРСЬКОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ У МЕЖІВСЬКОМУ РАЙОНІ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗАВЕРШЕНО ТА ВІСЬОТНО
«11» СІЧ 2024

Регістраційний номер зобов'язання
КЕКВ/ККК
Відповідальна особа
№6

Звернувся
(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України 28.01.2002 № 57
(у редакції наказу Міністерства фінансів України 04.12.2015 № 1118)

Затверджений у сумі Двадцять один мільйон п'ятсот двадцять одна тисяча п'ятсот двадцять п'ять грн (21521525 грн.)
(сума прописом і цифрою)

Селищний голова
(підпис)
Володимир ЗРАЖЕВСЬКИЙ
08 січня 2024 г.

Кошторис на 2024 рік

41796210 Відділ освіти, молоді та спорту МСР (код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)
смт.Межова, Межівський район, Дніпропетровська область (найменування міста, району, області)
Вид бюджету місцевий,
код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 06 Орган з питань освіти і науки,
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету
(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів 0611021 Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету)

Найменування	Код	Усього на рік		РАЗОМ
		загальний фонд	спеціальний фонд	
1	2	3	4	5
НАДХОДЖЕННЯ - усього	X	21521525	0	21521525
Надходження коштів із загального фонду бюджету	X	21521525	X	21521525
Надходження коштів із спеціального фонду бюджету, у тому числі:	X	X	0	0
Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством (розписати за підгрупами)	25010000	X	0	0
Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	25010100	X	0	0
Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	25010200	X	0	0
Плата за оренду майна бюджетних установ, що здійснюється відповідно до Закону України "Про оренду державного та комунального майна"	25010300	X	0	0
Надходження бюджетних установ від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)	25010400	X	0	0
Інші джерела власних надходжень бюджетних установ (розписати за підгрупами)	25020000	X	0	0
Благодійні внески, гранти та дарунки	25020100	X	0	0
Надходження, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб земельних ділянок та розміщених на них інших об'єктів нерухомого майна, що перебувають у приватній власності фізичних або юридичних осіб	25020200	X	0	0
Надходження, що отримують державні і комунальні заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо таким закладам законом надано відповідне право; надходження, що отримують державні і комунальні заклади фахової передвищої та вищої освіти, наукові установи та заклади культури як відсотки, нараховані на залишок коштів на поточних рахунках, відкритих у банках державного сектору для розміщення власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти	25020300	X	0	0
Інші надходження, у тому числі:		X		
Інші доходи (розписати за кодами класифікації доходів бюджету)		X		
Фінансування (розписати за кодами класифікації фінансування бюджету та типом боргового зобов'язання)		X		
Повернення кредитів до бюджету (розписати за кодами програмної класифікації видатків та кредитування бюджету, класифікації кредитування бюджету)		X	**	**
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ - усього	X	21521525	0	21521525
Поточні видатки	2000	21521525	0	21521525
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	13564350	0	13564350
Оплата праці	2110	10434115	0	10434115

Заробітна плата	2111	10434115	0	10434115
Грошове забезпечення військовослужбовців	2112	0	0	0
Суддівська винагорода	2113	0	0	0
Нарахування на оплату праці	2120	3130235	0	3130235
Використання товарів і послуг	2200	7916675	0	7916675
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	200000	0	200000
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2220	25000	0	25000
Продукти харчування	2230	0	0	0
Оплата послуг (крім комунальних)	2240	689611	0	689611
Видатки на відрядження	2250	5000	0	5000
Видатки та заходи спеціального призначення	2260	0	0	0
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	6990664	0	6990664
Оплата теплопостачання	2271	0	0	0
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	289875	0	289875
Оплата електроенергії	2273	1890744	0	1890744
Оплата природного газу	2274	4762645	0	4762645
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	47400	0	47400
Оплата енергосервісу	2276	0	0	0
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	6400	0	6400
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	0	0	0
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	6400	0	6400
Обслуговування боргових зобов'язань	2400	0	0	0
Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	2410	0	0	0
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	2420	0	0	0
Поточні трансферти	2600	0	0	0
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2610	0	0	0
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620	0	0	0
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	2630	0	0	0
Соціальне забезпечення	2700	35000	0	35000
Виплата пенсій і допомоги	2710	0	0	0
Стипендії	2720	0	0	0
Інші виплати населенню	2730	35000	0	35000
Інші поточні видатки	2800	5500	0	5500
Капітальні видатки	3000	0	0	0
Придбання основного капіталу	3100	0	0	0
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	0	0	0
Капітальне будівництво (придбання)	3120	0	0	0
Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	0	0	0
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	0	0	0
Капітальний ремонт	3130	0	0	0
Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131	0	0	0
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	0	0	0
Реконструкція та реставрація	3140	0	0	0
Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141	0	0	0
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	0	0	0
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143	0	0	0
Створення державних запасів і резервів	3150	0	0	0
Придбання землі та нематеріальних активів	3160	0	0	0
Капітальні трансферти	3200	0	0	0
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3210	0	0	0
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3220	0	0	0
Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	3230	0	0	0
Капітальні трансферти населенню	3240	0	0	0
Надання внутрішніх кредитів	4110	0	0	0
Надання кредитів органам державного управління інших рівнів	4111	0	0	0
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112	0	0	0
Надання інших внутрішніх кредитів	4113	0	0	0
Надання зовнішніх кредитів	4210	0	0	0
Нерозподілені видатки	9000	0	0	0

Начальник відділу освіти, молоді та спорту МСР

08 січня 2024 р.

(підпис)

Вікторія ДІДЕНКО

Наталія ЖИТОВЕЦЬКА

(підпис)

Сума проставляється за методом, відповідно до класифікації кредитування бюджету та не враховується у рядку "НАДХОДЖЕННЯ -усього".
 * Заповнюється розпорядниками нижчого рівня, крім головних розпорядників та національних закладів вищої освіти, яким безпосередньо встановлені призначення у державному бюджеті.

ДЕРЖАВНА НАЗНАЧЕНСЬКА СЛУЖБА У СФЕРІ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ НАМАНДІТІСЬЮ
СЛУЖБІ У СФЕРІ УМОВИЩІВ
ДЕРЖАВНОЇ НАМАНДІТІСЬЮ
ЗАВЕРШЕНО
11 СІЧ 2024
Розроблено замір зобов'язань
№20/Р
№20/Р
Відомствена особа
№6
Григор'єв
(підпис)

[illegible]

Селенский голова

Владимир ЗРАЧЕВСКИЙ

(подпись)

08 сент. 2024г.

ПЛАН
асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету
на 2024 рік

11706310 Вілліл освіті. молоді та спорту МСР

пол за ЄЛРПОУ та найменування бюджетної установи)

с.мт.Межова, Межівський район, Дніпропетровська область

Вил бюджету місцевий,

[illegible]

76 Орган з питань освіти і науки,

(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів))

06.11.2021 Надання загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевої бюджетної установи														
КЕКВ	сінчезь	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Разом на рік	(грн)
Найменування														
2	з	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1														
2000	2337219	2377086	2057836	2196489	1444006	1796647	1396173	1405212	1464569	1866504	2179406	1000378	21521525	
Поточні видатки														
2100	1105000	1105000	1105000	1495000	1235000	1235000	1235000	1235000	1235000	1235000	1235000	109350	13564315	
Оплата праці і нарахування на заробітку плати														
2110	850000	850000	850000	1150000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	84115	10434115	
Оплата праці														
2111	850000	850000	850000	1150000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	84115	10434115	
Заробітня плата														
2112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Грошове забезпечення військовослужбовців														
2113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Суддівська винагорода														
2120	255000	255000	255000	345000	285000	285000	285000	285000	285000	285000	285000	25235	3130235	
Нарахування на оплату праці														
2200	1232219	1270711	952836	682489	207631	561647	145173	168837	229569	631504	943031	891028	7916675	
Використання товарів і послуг														
2210	0	135653	0	52347	0	0	0	0	0	0	0	0	12000	
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар														
2220	0	0	0	12500	0	0	0	0	0	0	0	0	25000	
Медикаменти та перша заузальні матеріали														
2230	8990	75691	28990	80990	34590	101090	78070	112040	55590	68990	35590	8990	689611	
Продукти харчування														
2240	0	5000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5000	
Оплата послуг (крім комунальних)														
2250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Выдатки на відрахування														
2260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Выдатки та заходи спеціального призначення														
2270	1223229	1054367	923846	536652	173041	454157	67103	56797	161479	562514	907441	870038	6990664	
Оплата комунікаційних послуг та енергоносіїв														
2271	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Оплата теплопостачання														
2272	30750	28500	25500	24750	22875	13125	12750	24000	25500	28875	30375	289875	288875	
Оплата водопостачання та водовідведення														
2273	221900	208422	187367	178550	146216	127527	50028	40097	133529	172602	195352	229154	1890744	
Оплата електроенергії														
2274	966629	813495	707029	329402	0	299805	0	0	0	360462	679264	606559	4762645	
Оплата природного газу														
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг														
2275	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	3950	47400	
2276	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Оплата електросервісу														
2280	0	0	0	0	0	6400	0	0	0	0	0	0	6400	
Додаткові розробки, окремі заходи по дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм														

[illegible]

Начальник відділу освіти молоді та спорту МСР

Вікторія ДІДЕНКО

Наталія ЖИТОВЕЦЬКА

(now)

(nigridus)

ДЕРЖАВНА КАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
управління державної казначейської
служби України у мекітвському районі
Дніпропетровської області
ЗАРЕЄСТРОВАНО ТА ВЗЯТО НА ОБІГ
11 січ 2024 20-Р.
Регістраційний номер зобов'язання
МЕКВ/ККК
Відповідальна особа
№6

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ім'я Міністра Фінансів України
Затверджений у с.м. Давидівка, м. Київ, 08 січня 2024 року. Підпис: Міністра Фінансів України (підпис)
Селищанський район, м. Давидівка, 08 січня 2024 року. Підпис: Голови Селищанського району (підпис)
Володимир ЗРАЖЕВСЬКИЙ
08 січня 2024 року

ПЛАН
асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету
на 2024 рік

41796210 Відділ освіти, молоді та спорту МСР
(код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)
с.м. Мелова, Мелівський район, Дніпропетровська область
(найменування міста, району, області)

Вид бюджету місцевий.

код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів)

0611021 Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету.

Найменування	МЕКВ	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Разом за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Оплата праці	2110	850000	850000	850000	1150000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	950000	84115	10434115
Нарахування на оплату праці	2120	255000	255000	255000	345000	285000	285000	285000	285000	285000	285000	285000	25235	3130235
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2220	0	0	0	12500	0	0	0	0	12500	0	0	0	25000
Продукти харчування	2230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	1223229	1054367	923846	536652	173041	454157	67103	56797	161479	562514	907441	870038	6990664
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Соціальне забезпечення	2700	0	0	0	19000	0	0	16000	0	0	0	0	0	35000
Інші видатки	5000*	8990	217719	28990	133337	35965	101090	78070	113415	55590	68990	36965	20990	900111
Усього		2337219	2377086	2057836	2196489	1444006	1796647	1396173	1405212	1464569	1866504	2179406	1000378	215171525

Національний виділ освіти молоді та спорту МСР
Головний бухгалтер
М.Р. Мелова
Дніпропетровська селищанська районна рада
0129667000

Вікторія ДІДЕНКО
Наталія ЖИТОВЕЦЬКА
08 січня 2024 р.

* - та інші кошти, що не є коштами місцевого бюджету, але використовуються для фінансування видатків, що належать до компетенції місцевого бюджету.
** - Інформація про розподіл коштів за видами видатків, крім коштів, розподілених на національному рівні, крім коштів, розподілених на національному рівні, крім коштів, розподілених на національному рівні.

Додаток 11

до Інструкції про складання і виконання розпису Державного бюджету України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Секретар ради

(посада)

Людмила МАКСИМКИНА

**Довідка
про зміни до кошторису
на 2024 рік**

Номер 359

Дата 04.11.2024

Вид бюджету місцевий

код за ЄДРПОУ та

найменування бюджетної

установи

41796210

Відділ освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради

код та назва відомчої класифікації видатків та

кредитування бюджету

06

Орган з питань освіти і науки

код та назва програмної класифікації видатків та
кредитування державного бюджету(код та назва програмної класифікації видатків та
кредитування місцевих бюджетів (код та назва
Типової програмної класифікації видатків та
кредитування місцевих бюджетів)

0611403

Забезпечення харчуванням учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти
за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам

Підстава

Рішення Межівської селищної ради від 29 жовтня 2024 року № 2057-38 /VIII

(грн)

Код**	Найменування	Сума змін (+,-)		
		Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
1	2	3	4	5
	НАДХОДЖЕННЯ - усього	213900,00	X	213900,00
	у тому числі:			
	Доходи (розписати за кодами класифікації доходів бюджету)	213900,00	X	213900,00
41030000	Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	213900,00	X	213900,00
41033300	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти	213900,00	X	213900,00
	Фінансування (розписати за кодами класифікації фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання)	0,00	X	0,00
	Повернення кредитів до бюджету (розписати за кодами програмної класифікації видатків та кредитування бюджету, класифікації кредитування бюджету)	0,00	X	0,00
	ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ - усього	213900,00	X	213900,00
	у тому числі:			
	Видатки (розписати за кодами економічної класифікації видатків бюджету)	213900,00	X	213900,00
2000	Поточні видатки	213900,00	X	213900,00
2200	Використання товарів і послуг	213900,00	X	213900,00
2230	Продукти харчування	213900,00	X	213900,00
	Надання кредитів з бюджету (розписати за кодами класифікації кредитування бюджету)	0,00	X	0,00

Начальник відділу освіти, молоді та спорту МСР

Вікторія ДІДЕНКО

(підпис)

М.П.

04.11.2024

Головний бухгалтер

Наталія ЖИТОВЕЦЬКА

(підпис)

* Заповнюється розпорядниками коштів, крім головних розпорядників та національних закладів вищої освіти, яким безпосередньо встановлені призначення у державному бюджеті

** Заповнюється розпорядниками бюджетних коштів за відповідними кодами класифікації, тільки за якими вносяться зміни

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова Межівської селищної ради
Володимир ЗРАЖЕВСЬКИЙ
 на 09 жовтня 2024 року

ЗАХОДИ

(зі змінами)

до селищної програми енергозбереження та енергоефективності Межівської селищної територіальної громади на 2023– 2025 роки»
 на 2024 рік

за КПКВК 0611021 «Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету»	
у тому числі на:	
Проведення заходів з енергозбереження: заміна вікон, дверей, заміна покрівлі та інше	
КЕКВ 2240 "Оплата послуг (крім комунальних)"	666 429,00
заходи з енергозбереження, поточний ремонт покрівлі будівлі Володимирівського ліцею Межівської селищної ради	531 250,00
заходи з енергозбереження, поточний ремонт покрівлі будівлі Райпільського ліцею Межівської селищної ради	135 179,00
ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД	666 429,00

Начальник відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради

Економіст відділу освіти, молоді та спорту

Вікторія ДІДЕНКО

Тетяна ГРИЦЕНКО

**МЕЖІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

просп. Незалежності, 22, смт Межова, Синельниківський район, Дніпропетровська область, 52900,
тел./факс (05630) 60-0-34, E-mail: mvo_otg@ukr.net Web: <http://metodist.dnepredu.com> Код ЄДРПОУ
41796210.

09 05.2025 № 199

ДОВІДКА

про впровадження результатів магістерської роботи

Надана Салтановій Антоніні Володимирівні студентці Державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет» спеціальності 071 Облік і оподаткування про те, що результати її магістерської роботи за темою «Формування кошторису бюджетної установи та організація обліку і контролю його виконання» були прийняті для практичного використання в роботі Відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради.

Начальник відділу освіти,
молоді та спорту МСР

Вікторія ДІДЕНКО